

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 49 • nr. 8 • september 2013 • €1,75 • www.sp.nl

**ROEMER:
TOT ZIENS OP
21 SEPTEMBER
DAG VAN DE
OMMEZWAAI
IN AMSTERDAM**

**OPLUCHTING IN NIEUW CROOSWIJK
GERED NA TIEN JAAR STRIJD**

PAUL ULENBELT: 'ER IS HELEMAAL GEEN PENSIOENCRISIS'

**NSA-AFLUISTERSCHANDAAL:
ZOMAAR OP EEN TERRORISTENLIJST**

Arend van Dam

BEGANE GROND

SP

SPECIAL 8

Ruimte is in Nederland een schaars goed. Waarom zijn er zoveel overbodige kantoorparken en industrieterreinen, boeren die er de brui aan geven en onverkoopbare huizen met een grote restschuld?

Hoe kan je bestemmingsplannen beïnvloeden? Daarover gaat het boekje *Begane Grond*, geschreven naar aanleiding van het grote SP-onderzoek naar ruimtelijke ordening 'De laatste boer' (Eric Smaling et al., uitg. Van Genneep 2013).

 Begane Grond is de achtste uitgave in de SP-SPECIAL-reeks. Te bestellen voor € 3,- op www.sp.nl/shop onder 'Boeken'.

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

JOUW HUISBAAS HUISJESMELKER VAN HET JAAR?

De jacht op de slechtste huisbaas van Nederland is weer geopend! Met de 'Huisjesmelker van het Jaar-verkiezing' gaat ROOD op zoek naar huisbazen die veel te hoge huren vragen, kamers slecht onderhouden of op andere wijze hun huurders uitknijpen. Is er in jouw stad of

dorp ook een chronisch tekort aan studentenkamers of starterswoningen? Wil je helpen daar iets aan te doen? Neem dan contact op met een ROOD-groep bij jou in de buurt of met de SP-afdeling in jouw gemeente. Samen kun je een plan maken hoe de SP en ROOD de woningnood gaan

bestrijden in jouw stad of dorp. Voor tips & tricks kan je altijd terecht bij het ROOD-bestuur (rood@sp.nl).

 Zelf een huisbaas nomineren?
www.huisjesmelkervanhetjaar.nl

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Robert de Klerk
Mark Ofman
Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee

Robin Bruinsma, Maarten Hijink, Sander
van Oorspronk, Raymond de Vries

Foto cover

Menno Janssen / Janssen en De Kievit

Illustraties

Arend van Dam
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in

gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Aankondiging incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Met ingang van 1 oktober 2013 zal de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal incasseren. Daarbij vermelden we, conform nieuwe wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

IN DIT NUMMER

Syrië

'Kruisraketten leveren geen bijdrage aan beëindigen burgeroorlog'

4

Jan Marijnissen en Tineke Ceelen

'Stichting Vluchteling krijgt veel meer van kleine dan van grote donateurs'

6

Pensioenen

'De crisis wordt misbruikt om het pensioenstelsel af te breken'

14

Emile Roemer in Brazilië

'Het land is erin geslaagd veertig miljoen mensen uit de armoede te krijgen'

18

Nieuw Crooswijk

Rotterdamse wijkbewoners verslaan de tijdgeest

24

20 Kooiman gekooid: SP-Kamerlid achter tralies

26 Klokkenluiders: 'Schuld bekennen als je onschuldig bent? Nooit.'

27 NSA-afluisterschandaal: Waarom duikt de Nederlandse regering weg?

28 Linksvoor: Emma Ringelberg geniet dubbel in Berlijn

29 Nine leest: Het CJG werkt!

12, 13, 21, 22, 23 Nieuws **30** Brieven **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Dag van de Ommezwaai

De hoop op verandering, een ommezwaai in de politiek. Ik zie het gebeuren, als ik de enthousiaste reacties zie op het plan om op 21 september een grote bijeenkomst in Amsterdam te organiseren.

Tientallen organisaties hebben het initiatief genomen om samen te komen om duidelijk te maken dat het anders kan en anders moet. Dat is heel waardevol. Hoop, verandering en optimisme is wat we nodig hebben om een einde te maken aan het cynisme.

Het kabinet lijkt aan een wanhoopsoffensief begonnen. Het draagvlak voor deze coalitie van PvdA en VVD verdampt als sneeuw voor de zon. En het goede nieuws is: het alternatief krijgt van onderop vorm. Overal in het land komen mensen in beweging. Ze zijn klaar met het negativisme, de platte bezuinigingen en dit kabinet dat drukker is met zichzelf dan met Nederland.

Ik ga naar Amsterdam omdat ik geloof dat we samen kunnen laten zien dat het anders kan. Ik hoef er niet te spreken en ik hoef ook geen honderden SP-vlaggen te zien. We moeten het samen doen, met iedereen die wil investeren in zorg, werk, onderwijs, cultuur en innovatie. We zullen niet alleen demonstreren tégen dit kabinet maar vooral duidelijk maken dat we een alternatief hebben.

Ik nodig je bij dezen uit: kom ook naar Amsterdam. Meld je bij je afdeling voor vervoer en probeer zoveel mogelijk vrienden en familie te overtuigen om mee te gaan. Tot ziens op de Dag van de Ommezwaai in Amsterdam!

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

In Syrië is een burgeroorlog gaande, maar er wordt ook een strijd tussen regionale machten uitgevochten.

SYRIË

‘MILITAIR INGRIJPEN LAAT OORLOG VERDER ESCALEREN’

Op 29 augustus kwam een deel van de Tweede Kamer terug van het zomerreces om te debatteren over Syrië. Uitkomst van het debat: ons land stelde zich op het standpunt dat de VN-route moet worden gevolgd. In de turbulente week daarop echter groeide in de VS de steun voor militaire acties.

HET VN-ONDERZOEK moet worden afgerond en de resultaten moeten worden gepresenteerd aan de Veiligheidsraad en die beslist hoe er verder moet worden gehandeld; dat is in het kort het standpunt van Nederland. Let wel: Nederland heeft niét gezegd dat er zonder VN-resolutie geen steun zal worden gegeven aan militair ingrijpen. Harry van Bommel liet er tijdens het Kamerdebat op 29 augustus geen gras over groeien: ‘Het gebruik van chemische wapens is

onaanvaardbaar. Ongeacht door wie, waar, wanneer en in welke mate zo’n wapen wordt ingezet. Er moet dus iets gebeuren. Niets doen is geen optie. Maar wij zijn het ook eens met voormalig Navo-topman Jaap de Hoop Scheffer van het CDA dat een tik op de neus met kruisraketten geen enkele bijdrage zal leveren aan het beëindigen van de Syrische burgeroorlog. Het compliceert eerder dan dat het iets oplost. Mogelijk zal het zelfs leiden tot regionalisering van deze oorlog.’

Het SP-Tweede Kamerlid licht toe: ‘De oorlog in Syrië werd al in belangrijke mate van buitenaf gevoed. De Golflanden stuurden al veel wapens naar de rebellen en Iran en Rusland steunen het Assad-regime. In Syrië is een burgeroorlog gaande, maar er wordt ook een strijd tussen regionale machten uitgevochten. Een militaire interventie zal er zeer waarschijnlijk voor zorgen dat de oorlog in Syrië verder escaleert en dat het nog meer een internationaal conflict wordt.

Raad van Europa veroordeelt gebruik gifgas in Syrië

Ook de Raad van Europa veroordeelt het gebruik van gifgas in Syrië en roept staten die nog niet het internationale verdrag tegen chemische wapens hebben getekend op dat alsnog te doen. De gifgasvoorraden in Syrië moeten onder internationaal toezicht worden gebracht om te voorkomen dat ze door wie dan ook nog eens gebruikt zullen worden. Tegelijkertijd roept de Parlementaire Assemblée van Europa's grootste verdragsorganisatie alle betrokkenen in en buiten Syrië op tot het zo snel mogelijk beleggen van een internationale vredesconferentie om de burgeroorlog in het land te beëindigen en een einde aan het bloedvergieten te maken.

Met nog meer wapengeweld valt een duurzame oplossing niet te bereiken, aldus de verklaring die werd vastgesteld op initiatief van SP-senator Tiny Kox, voorzitter van de linkse fractie in de assemblee waarin de parlementen van 47 Europese landen vertegenwoordigd zijn. In de verklaring wordt verder opnieuw aangedrongen op onbelemmerde hulptransporten naar de meer dan een miljoen vluchtelingen, in het land zelf en in de buurlanden Jordanië, Libanon, Turkije en Irak.

Belangrijk is ook dat een politieke, diplomatieke oplossing van het conflict door een militaire interventie nog verder uit het zicht raakt. Daarnaast is van groot belang dat er geen juridische basis is voor militaire acties. Ook geldt dat nu eerst afgewacht moet worden wat de huidige inspecties van de VN in Syrië opleveren.'

Het gebruik van gifgas mag niet onbestraft blijven, benadrukt Van Bommel. 'Het zou goed zijn als de Veiligheidsraad maatregelen neemt, bijvoorbeeld scherpere sancties tegen de daders van de gifgasaanval en een internationaal wapenembargo. Ook zou het goed zijn als VN-inspecteurs permanent in Syrië zouden kunnen blijven om herhaling van de inzet van gifgas te voorkomen. Hier moet nu op ingezet worden.'

'Niets doen is geen optie'

Maar hoe moet de crisis in Syrië volgens de SP'er dan aangepakt worden? 'Alleen een politieke oplossing kan uitkomst bieden aan de voortdurende oorlogsmisdaden die in het land worden gepleegd. Het is daarom van groot belang dat alle steun wordt verleend

aan het werk van de speciale gezant van de VN voor Syrië, Lakhdar Brahimi. Er ligt een plan klaar voor een vredesconferentie. Alle landen met invloed in Syrië, Rusland en de Verenigde Staten voorop, zouden het vredesinitiatief van Brahimi moeten omarmen en om te beginnen bij hun bondgenoten moeten aandringen op een staakt-het-vuren.' Niet dat Van Bommel principieel tegen militair ingrijpen in het buitenland is. 'Maar ik vind dat dit altijd legitiem, effectief en proportioneel moet zijn. Aangezien de Amerikaanse plannen voor een militaire interventie hier niet aan voldoen, kunnen deze niet gesteund worden. Verder is de les van de militaire interventies in Kosovo (1999), Afghanistan (2001) en Irak (2003) dat zulke interventies meestal niet leiden tot stabiele en vreedzame staten.' ●

tekst Maarten Hijink en Rob Janssen
foto Hollandse Hoogte

COLUMN

Moed moet

Een belangrijk nationaal politicus zei in het recente verleden een keer in een interview: 'Nee, natuurlijk ga ik niet in tegen de tijdgeest.' Ik vind dat een vreemde taakopvatting voor een politicus. Mij lijkt dat je juist de plicht hebt daar tegenin te gaan, indien je daar aanleiding voor ziet. Wanneer ook politici gaan wegstijgen waar gesproken en gehandeld moet worden, zijn we ver heen. Veilig wegstijgen versus de moed de conclusies van je denken onder ogen te zien en ze ook nog durven uit te spreken.

We worden de laatste jaren overspoeld met voorbeelden van fraude, in de private sector maar ook steeds meer in de publieke sector. Die wijde verspreiding van het fenomeen fraude wijt ik aan het gebrek aan institutionele moraal in combinatie met de wegstijkcultuur waardoor men elkaar niet meer aanspreekt op verkeerd gedrag. De neoliberale kijk op mens en maatschappij met zijn uitzonderlijke en irreële nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van mensen, het terugtreden van de overheid, de toenemende macht van de markt, de afbraak van de publieke sector, de ontmanteling van de sociale wetten en zekerheid, en de ieder-voor-zich-mentaliteit die daar weer een gevolg van is, is daar natuurlijk debet aan. Het neoliberalisme creëert bange mensen die elk vertrouwen in de overheid en de samenleving hebben verloren.

Maar wat is het alternatief voor de huidige aanpak? Ik denk: minder maar betere wetten en regels; toezicht en controle; vergelijking en experimenten; en herwaardering van de institutionele moraal, beroepseer en beroepsethiek. Het functioneren van de overheid en de publieke sector kan met behulp van genoemde punten worden verbeterd. Maar daar ontbreekt nog één ding aan, en dat is moed. De moed om je mond open te doen wanneer dat nodig is, en te handelen wanneer de omstandigheden daar om vragen.

Jan Marijnissen

JAN MARIJNISSEN IN GESPREK MET TINEKE CEELLEN

OVER SLECHTE HULP EN GOEDE HULP, OVER CYNISME EN OPRECHTE TOEWIJDING

‘WAARDIGE MENSEN DIE DE MOED HEBBEN HET GOEDE TE DOEN ZIJN ONZE HOOP’

Ontwikkelingshulp en noodhulp ondervinden steeds meer scepsis onder de bevolking. Hoe komt dat? Met welke dilemma's is het werken aan vooruitgang in den vreemde omkleed? 'Een samenleving is een ingewikkeld organisme. Ontwikkelingshulp moet praktisch en effectief zijn. Kennis van zaken over de omstandigheden en bescheidenheid als instelling zijn noodzakelijk. Dan werkt het', aldus de directeur van Stichting Vluchteling, Tineke Ceelen.

MIJN ONTMOETING met Tineke Ceelen vindt plaats op het kantoor van Stichting Vluchteling aan de Stadhouderslaan in Den Haag. Op de kamer van Tineke staan de balkondeuren wagenwijd open; het is immers heerlijk weer buiten. We worden door een medewerker verblijd met koffie, thee en heerlijk vers fruit. Mijn oog valt op een apparaatje dat ik toevallig die week voor het eerst op tv had gezien. Een apparaatje dat zijn energie vergaart door middel van een zonnecel en gebruikt kan worden als lichtbron en telefoonoplader. Tineke vertelt enthousiast dat er tienduizenden van deze apparaatjes – Waka Wakas worden ze genoemd – worden uitgedeeld onder de vluchtelingen uit Syrië. 'Het is een buitengewoon praktisch hulpmiddel wanneer je berooid op de flank van een berg zit en dus verstoken bent van elke vorm van comfort. En zon is daar volop.'

› **Wie is in jouw vocabulaire precies 'een vluchteling'?**
'Wij houden de Conventie van Genève aan: dat wil zeggen dat we iemand beschouwen als vluchteling wanneer hij of zij op de vlucht is voor oorlog en geweld, voor de gevolgen van zijn of haar religieuze of politieke keuzes of seksuele geaardheid.'

› **Honger?**
'Nee, vluchtelingen als gevolg van hongervallen niet onder de Conventie van Genève, wel als ze vluchten voor het geweld dat een gevolg is van de hongersnood. Let wel: wij zijn niet de enige hulporganisatie. Andere organisaties als Cordaid, Oxfam Novib en Artsen zonder Grenzen nemen die taak voor hun rekening.'

› **Waarom komen we niet van die steeds terugkerende hongersnood af?**
'Het is een verdelingsvraagstuk. Kijk bijvoorbeeld eens naar een land als Kenia. Het is aan de ene kant schatrijk en aan de andere kant straatarm. In het noorden vind je schrale grond, maar de rest van het land zou de graanschuur van de hele regio kunnen zijn. En er is nog een oorzaak: slecht management.'

› **Wat wordt er slecht gemanaged?**
'Een land bijvoorbeeld? Ik heb zelf een poos in Kameroen gewoond, en net als in Kenia zie je daar die enorme tegenstelling tussen rijke en arme gebieden. Is het niet de taak van een overheid te zorgen voor een min of meer eerlijke verdeling van de welvaart? Hoe kan het dat je op een plaats letterlijk gouden kranen ziet, terwijl er een eindje verderop hongersnood geleden wordt?'

› **Wat is gevolg van het feit dat de voedselmarkt nu ook een wereldmarkt is geworden?**

'Dat maakt het er allemaal niet makkelijker op. Voedsel is handel: lokaal, nationaal en mondiaal. Ik heb het meegemaakt dat plaatselijke handelaren in goede tijden de oogst opkochten, die opsloegen in schuren en pas gingen verkopen wanneer de prijzen – als gevolg van de schaarste – hoog genoeg waren. Probleem is ook de explosieve groei van de wereldbevolking.'

› **Er zijn te veel mensen?**
'Waarom hebben veel mensen in de Derde Wereld soms acht, negen kinderen? Omdat de helft van de kinderen komt te overlijden. Omdat er geen sociaal stelsel is. Je kinderen zijn je verzekering. De mate van reproductie is omgekeerd evenredig met het welvaartspeil.'

› **Is het niet frustrerend pas in actie te kunnen komen wanneer het kwaad al geboren is? Ik bedoel: de VS beginnen een oorlog tegen Irak – om in jouw woorden te spreken: ze veroorzaken een gigantische puinhoop – en jij mag voor de vluchtelingen zorgen.**
'Ja, zeker. Al die grote vluchtelingenstromen – dat geldt voor Irak, voor Syrië, voor

‘Je kunt je geen voorstelling maken van hoe moeilijk ontwikkelingshulp is: de ingewikkeldheid, het lage tempo, de misstanden.’

destijds Rwanda – zijn het gevolg van een belangenstrijd, waarbij het belang van de bevolking op de laatste plaats komt.’

› **Maar heb je nooit een moment dat je denkt: ik ruim de rotzooi van anderen op. Ik zou die anderen eigenlijk bij hun voden moeten pakken?**

‘Dat is aan de politici. Er zullen ook mensen moeten zijn die zich om de vluchtelingen, de slachtoffers van foute politieke beslissingen, bekommeren.’

› **Is het niet de taak van ook, misschien wel juist, de Stichting Vluchteling om vóórdat zo’n oorlog begonnen wordt te wijzen op de humanitaire gevolgen?**

‘Dan bewegen we ons op politiek terrein, en dat doen we bewust niet.’

Ze laat een persbericht zien van Artsen zonder Grenzen (dd 14-08-2013) en leest voor: “Vandaag verklaart Artsen zonder Grenzen dat zij zich na 22 jaar gedwongen ziet al haar

medische noodhulpprogramma’s in Somalië stop te zetten. De reden: er vinden extreme aanvallen op haar medewerkers plaats waarbij gewapende groepen en civiele leiders het doden, plegen van aanvallen en ontvoeren van humanitaire hulpverleners steeds meer ondersteunen, tolereren of goedkeuren.”

Tineke: ‘Het is voor Artsen zonder Grenzen, het Rode Kruis en al die andere organisaties ongelooflijk ingewikkeld toegang te krijgen tot conflictgebieden om zo bij slachtoffers te kunnen komen. Als wij en plein public politiek stelling nemen dan kun je er de klok op gelijk zetten dat die toegang nog veel ingewikkelder wordt. Wij zijn als ambulancebroeders, ook zij verlenen hulp zonder zich met de verkeersveiligheid te bemoeien.’

› **Deden ze dat maar.**

‘Ik vind dat toch meer iets voor de lokale politici.’

› **Ik kan me voorstellen dat je in de functie van directeur van Stichting Vluchteling daarom op je woorden moet passen. Maar als we even bij die inval in Irak blijven. Jij denkt dan: daar komt werk aan.**

‘Ja, dat denk ik.’

› **Maar is dat dan niet frustrerend?**

‘Zeker, dat is het ook. Maar ik ben er voor de slachtoffers. En, natuurlijk, ik kan me verschrikkelijk boos maken over de politieke keuzes die gemaakt worden. Alleen, ik moet toegang weten te houden tot de mensen waarvoor ik sta en daarom kan ik in het openbaar niet altijd zeggen wat ik zou willen zeggen. Via ons grote internationale netwerk proberen we natuurlijk wel achter de schermen invloed uit te oefenen. Maar laat ik een ding zeggen: veel van de conflicten die ontstaan hebben te maken met belangen en vermeende belangen van bepaalde groepen. De eenvoudige mensen die vaak niet eens kunnen lezen of schrijven en meestal een heel karig inkomen hebben, zijn altijd het slachtoffer. Wij vechten hier – als het goed is – conflicten uit met debat en overleg; dat is in die landen in Afrika en Zuidoost-Azië veel minder vanzelfsprekend.’

‘Wij krijgen in totaal veel meer van kleine dan van grote donateurs’

Ook religie speelt vaak een rol. Kijk naar het Midden-Oosten. Religie kan een lelijk goedje zijn.'

› **Vind je religie de katalysator?**

'Zeker niet alleen, maar het speelt wel een rol.'

› **Mij lijkt het dat jullie werk omkleed is met dilemma's. Zo krijgen jullie te maken met slachtoffers die ook daders zijn.**

'Ze zitten vaak tussen de vluchtelingen-groepen die wij helpen. Dan is het moeilijk onderscheid te maken. Maar soms houden ze zich gezamenlijk op in een apart kamp en dan besluiten we onze hulp niet die richting uit te sturen.'

› **Maar je hebt strijders en strijders, slachtoffers en slachtoffers. Neem nu Syrië. Jullie hulp gaat naar één partij in het conflict. Ik neem tenminste aan dat jullie geen hulp verlenen aan de slachtoffers van het verzet in het kamp van Assad.**

'We worden wel eens cynisch "de cateraars van de oorlog" genoemd. Maar indien wij zouden worden toegelaten aan de andere kant, de kant van het kamp van Assad, dan zouden we daar ook naartoe gaan. Dat het Rode Kruis wel actief is aan de andere kant komt omdat zij al heel veel jaren vanuit Damascus werkzaam zijn. Zij hebben zo ook een goed contact met het Assad-regime kunnen ontwikkelen. En dat is niet verkeerd.'

› **Je houdt je nu bezig met noodhulp aan vluchtelingen. Maar eerder was je actief in de ontwikkelingshulp. Hoe kijk je op die periode terug?**

'Ik vind ontwikkelingshulp ongelooflijk moeilijk. Ik zeg niet dat het niet moet gebeuren, maar je kunt je geen voorstelling maken van hoeveel problemen je tegenkomt: de ingewikkeldheid, het lage tempo, de misstanden.'

› **Hoe komt het dat het draagvlak onder de bevolking voor ontwikkelingshulp de laatste decennia steeds verder is gedaald?**

'Wanneer ik vroeger op feestjes vertelde over wat ik deed, vond men dat prachtig. Grote waardering alom. Nu heb ik vooral veel uit te leggen. Er is in een paar tientallen jaren heel veel veranderd. Dat heeft, volgens mij, ook met de opstelling van de ontwikkelingsorganisaties zelf te maken. Maar het heeft ook te maken met het feit dat mensen veel beter op de hoogte zijn van wat er in de wereld allemaal gebeurt. Ze weten dus ook meteen alles over de zaken die niet goed gaan. Men ziet nu ook dat de ontwikkelingsorganisaties hun claim van wij gaan dat daar

'Daar waar veel geld is in combinatie met slecht bestuur, krijg je corruptie'

oplossen niet kunnen waarmaken. Die claim klopte dan ook niet: we kunnen vanuit hier slechts een bijdrage leveren.'

› **Ontwikkelingshulp is de transfer van geld van arme mensen in rijke landen naar rijke mensen in arme landen?**

'In zekere zin klopt dat wel. Zo krijgen wij in totaal veel meer van kleine donateurs dan van grote donateurs. De solidariteit van gewone mensen met een gewoon inkomen is veel groter dan de solidariteit van heel rijke mensen, een paar uitzonderingen daargelaten.

Het tweede deel van de stelling is lastiger. Ik heb met eigen ogen gezien dat er heel goede projecten bestaan. Maar er zitten inderdaad ook heel andere kanten aan. Ik werkte in Kameroen en als ik hoorde wat mijn lokale collega's verdienden, dat was niet misselijk. Ze waren voor veel geld weggekocht bij bijvoorbeeld de ministeries. Niet zo verstandig natuurlijk, en ook niet ethisch.'

› **Laten we het over de casus Mali hebben. Critici zeggen over de massieve financiële hulp die aan de overheid verstrekt is dat die erg heeft bijdragen aan de verspreiding van corruptie, en dat de hulporganisaties daar hun ogen voor sluiten.**

'Ja... Daar waar veel geld is in combinatie met slecht bestuur, krijg je dat. Toen ik in Kameroen woonde heb ik veel en vaak moeten betalen voor mijn bovengrondse telefoonverbinding. Die werd steeds gejat, omdat men wist dat ik zou betalen voor de volgende reparatie. Ik had de verbinding nodig en ik had het geld: dus dat wordt je dan op deze manier afhandig gemaakt. Zo corrupt als de pest.'

› **De kleinen stelen, de groten stelen, maar de groten stelen het meest. De doorvoer van cocaïne in Mali gebeurt met medewerkers en medewerking van de regering. Ook zij doen dat vast niet voor niets.**

'De begrotingssteun van land naar land is heel ingewikkeld, want de zeggenschap over het geld geef je af aan een vreemde regering. Als die regering dan niet deugt, dan weet jij wel wat er gebeurt. Als je ziet wat een parlements lid in Kenia verdient, dan zou ik aan dat land geen overheidssteun geven.'

› **Laten we nu even het perspectief 180 graden draaien en kijken vanuit het standpunt van de man die bij jou steeds die telefoonlijn stal. Zou hij zijn gedrag immoreel vinden of gerechtvaardigd? Is corruptie soms niet ook een vorm van solidariteit? Neem de familie die jaren krom gelegen heeft om Neno te laten studeren en nu van hem verwacht dat hij zijn neefje aan een baantje helpt. Is dat corruptie? Of is het solidariteit? Hoe moet ik ontwikkelingshulp in dit perspectief zien?**

'Als jij denkt dat je met ontwikkelingshulp de wereld kunt verbeteren, in de zin van we gaan een plan maken en over tien jaar is het opgelost, dan zeg ik: dat is veel te pretentius. In de tijd dat ik nog voor Memisa werkte heb ik in Afrika veel door kloosters, paters en nonnen gerunde ziekenhuizen en scholen bezocht. Ik heb daar een enorme bewondering voor gekregen, nu nog. Ze boekten resultaten en waren zeker niet pretentius.'

› **Hier raak je een belangrijk punt, denk ik. Deze mensen gingen voorgoed daarnaartoe, in totale opoffering verbonden zij hun leven met de mensen daar.**

'Ja, dat is een heel ander verhaal. Omdat ze er zo lang bleven spraken ze de taal en kenden ze de cultuur. Ze wisten waarover ze het hadden. Zij deden het niet voor een project, voor een salaris of voor een wild avontuur. Voor die toewijding heb ik een enorme bewondering.

Ik kan je geruststellen: al hebben we te maken met een hoge doorloopsnelheid onder ons personeel, dit soort mensen is er nog steeds. Al zijn er ook mensen die projectjes doen. Er zijn enorme verschillen. Ik kom hulpverleners tegen die echt alles op alles zetten om effectief hulp te verlenen omdat ze geloven in het land en de mensen en in het werk dat ze doen. Ze zijn er.'

› **Wat zijn je persoonlijke ervaringen geweest in de ontwikkelingshulp?**

'Ik heb zeven jaar in het buitenland gezeten, en als ik op die periode terugkijk dan zijn die zeven jaar voor mij verrijkend geweest. Maar ik kan dat niet zeggen over Tibet en Kameroen, de twee plekken waar ik gestationeerd ben geweest. Tijdens mijn vierjarig verblijf in Kameroen heb ik vaak gedacht: god-oh-god, wat doe ik hier? Niet vanwege die tele-

foondraad, maar in zijn algemeenheid. Daar heb ik geleerd dat hulporganisaties slechts een bijdrage kunnen leveren.'

› **Wat was je opdracht?**

Mijn opdracht was, let op het taalgebruik: opereren op het kruispunt van behoorlijk bestuur op mesoniveau – wie dat woord verzonnen heeft moet lijfstraffen krijgen – en bescherming van de natuurlijke hulpbronnen. In gewone-mensentaal: de prachtige natuur in de wildparken moet beschermd worden en het afschieten van olifanten moet afgelopen zijn. Daar werd een op papier fantastisch project voor bedacht. Het bestond eruit dat je in samenwerking met het ministerie jachtvergunningen gaf aan schatrijke westerlingen om overtollige olifanten die buiten het park kwamen en daar vernielingen aanrichtten, af te schieten. Het geld dat daarmee binnenkwam werd onder andere gestopt in gemeenschapsprojecten waar de bevolking zelf de bestemming van mocht bepalen. Geweldig, toch? Dat had je gedroomd. Ten eerste bedachten een paar slimmeriken natuurlijk dat het lucratief was olifanten uit de parken de akker in te jagen. Die moesten dan wel afgeschoten worden... Ten tweede werd de administratie binnen de kortste keren een grote janboel, met als gevolg dat er flink wat fondsen weggesluisd werden, de verkeerde zakken in, waardoor het project uiteindelijk kansloos was. Het park in kwestie is enorm gedegradeerd de afgelopen jaren.'

› **Conclusie?**

'Een samenleving is een ingewikkeld organisme. Ontwikkelingshulp moet praktisch en effectief zijn. Kennis van zaken over de omstandigheden en bescheidenheid als instelling zijn noodzakelijk. Dan werkt het. Als je kijkt naar wat voor werk er verzet werd in Noord-Kameroen door de katholieke missie in ziekenhuizen en op scholen: goud waard!'

› **Was het een kostbaar project dat jullie draaiden?**

'Het verblijf van ons team daar kostte een godsvermogen, we waren allemaal van goede wil en onze inzet was prima, maar of het enig verschil gemaakt heeft? Ik heb culturele antropologie gestudeerd en ben in 1987 afgestudeerd op een onderzoek in Noord-Kameroen. Toen ik vele jaren later in precies hetzelfde gebied terugkwam, deze keer voor SNV-Kameroen, schrok ik. De situatie was in een aantal opzichten slechter dan twaalf jaar daarvoor. Hele vermogens aan ontwikkelingsgeld zijn er in die periode in dat gebied geïnvesteerd. Waar is dat geld gebleven?'

› **Denk je dat er een verband bestaat tussen het verstrekken van dat geld en de verslechterde situatie?**

'Ik denk het niet, maar ik kan het ook niet helemaal uitsluiten.'

› **Hebben de hulporganisaties op enigerlei wijze ook zelf bijgedragen aan het verminderde draagvlak voor ontwikkelingshulp?**

'Absoluut. Onze voorzitter, Femke Halsema, heeft daar recentelijk ook een aantal pittige uitspraken over gedaan.'

› **Wat hebben ze fout gedaan?**

'Te stellig de indruk wekken dat wij de problemen wel zouden gaan oplossen. We hebben onvoldoende benadrukt hoe complex hulp bij ontwikkeling in den vreemde is. Dat heeft alles te maken met fondsenwerving. Als ik tegen jou zeg dat je mijn organisatie moet steunen door donateur te worden en ik zeg erbij dat ik mijn best ga doen, is dat voor jou en de overgrote meerderheid van de mensen natuurlijk onvoldoende om daadwerkelijk donateur te worden. Dus zeggen de hulporganisaties: geef ons 5 euro per maand dan lossen wij het op. Maar vroeg of laat komen de mensen er natuurlijk achter dat het zo niet werkt.'

› **Wat is wijsheid in deze?**

'Het is wijs om steeds het eerlijke verhaal te vertellen, ondanks het feit dat het dan veel ingewikkelder wordt om jou over te halen donateur te worden. Nog steeds wordt niet uitgelegd hoe complex ontwikkelingshulp is.'

› **Het bevreedt veel mensen dat er zoveel organisaties zijn die zich met dit werk bezighouden. Hoeveel zijn er?**

'Ik heb geen flauw idee, maar het zijn er heel erg veel; heel kleine, heel grote en alles wat daar tussen zit.'

› **Je hebt in een interview in Vrij Nederland ooit gezegd dat het zelfreinigend vermogen van de sector ontbreekt.**

Lachend: 'Dat heb ik toen goed gezegd. Het heeft heel veel met geld te maken. Wanneer je ervan verzekerd bent dat je jaarlijks bakken met geld krijgt voor jouw projecten, dan is er geen noodzaak eens kritisch naar jezelf te kijken. Als jij aan het eind van het jaar denkt: ik heb mijn geld nog niet op, wat zal ik nu eens verzinnen, en je krijgt ook nog eens elk jaar meer geld, dan is er geen noodzaak om te kijken naar de kwaliteit van je projecten. Ik zeg niet dat het overal zo gaat, niks is zwart-wit, maar het komt voor. Ik heb projecten gezien waarvan ik dacht: zo!'

› **Zo?**

'Waarom financieren wij dat? Wat is dit?'

› **Is mijn indruk juist dat ook de hulporganisaties ten prooi zijn gevallen aan bureaucrativering? Heeft er zich tussen de mensen die het werk doen en de donateurs niet een tussenlaag gewrongen die heeft bijgedragen aan de vervreemding?**

'Ja. Er is veel veranderd. Neem Jacques de Milliano, medeoprichter van Artsen zonder Grenzen in Nederland. Die was woordvoerder maar stond zelf ook met de poten in de modder. Ik zie op tv soms woordvoerders van hulporganisaties voorbijkomen waarvan ik denk: zou hij wel weten waarover hij praat? Ze hebben een prachtig gelikt verhaal maar ik weet dat er veel dingen ook gewoon misgaan. Zeg dat gewoon, want overal gaat weteens iets mis. Je hoeft je daarvoor niet te schamen.'

› **Hoe verklaar je dat lokale initiatieven van individuen voor projecten in bijvoorbeeld Afrika vaak wel op de warme sympathie van mensen kunnen rekenen?**

'Omdat zo iemand erg betrokken is en erg dichtbij staat. Omdat hij er geweest is en weet waarover hij het heeft. Omdat hij over korte lijnen beschikt. Omdat hij jaarlijks met dia's laat zien wat hij met het geld gedaan heeft. En als hij zegt dat zijn schooltje beroofd is, krijgt hij van de mensen het geld om een nieuwe inventaris aan te schaffen.'

› **Is dit niet in een notendop de oplossing van het probleem?**

'Kleinschalig en dicht bij de mensen. De solidariteit is niet weg. Mensen helpen mensen, dat is van alle tijden. Van mens tot mens.'

› **Toch lijkt het erop dat de hulporganisaties steeds meer moeite hebben die solidariteit vorm te geven. Jullie zetten commerciële fondsenwerfers in om donateurs te krijgen.**

'We hadden een bureau dat dat voor ons deed, in ruil voor het geld van negentien maanden donatie per aangebrachte donateur. Die hebben we bedankt voor de diensten. Nu hebben we een bureau dat ongeveer twaalf maanden donatie rekent. Nog steeds belachelijk veel natuurlijk. Hoe meer het draagvlak afkalft, hoe duurder het wordt. Hier wreekt zich ook de concurrentie tussen de organisaties. Hoe meer er zijn, hoe duurder de fondsenwerving.'

› **Zouden we onze nationale inspanningen niet meer moeten concentreren op een, twee of drie landen? We zouden dan kunnen proberen de hele maatschappij te**

mobiliseren voor hulpprogramma's.

'We adopteren gezamenlijk – overheid, instellingen en burgerij – een land? Een interessante gedachte. Universiteiten zouden universiteiten kunnen helpen, de transportsector helpt de transportsector, enzovoorts. Zo brengen we de hulp dichtbij, krijgt het een gezicht. Dat kan heel effectief zijn. Maar het blijft ook dan mensenwerk, en daarom is ook dan waakzaamheid geboden dat het niet verzandt in cynisme.'

› **Zo'n twintig jaar geleden lag Rwanda in puin. De genocide kostte een miljoen mensen het leven. Nu doet het land het goed met onder andere een jaarlijkse economische groei van 6 tot 10 procent. Hoe hebben ze dat gedaan?**

'Op doorreis naar Congo kom ik er regelmatig doorheen, en ik kan zeggen: het is waar. Als je door Rwanda rijdt, zie je een zeer goed georganiseerd land. Er ligt geen vuil en het wegennet is goed. Dingen functioneren en er is geen corruptie en je wordt dus niet door de politie eindelijk geterroriseerd.'

› **Mooi, maar is die tegenstelling tussen de Hutu's en de Tutsi's dan ook opgelost?**

'Nee, die is helemaal niet opgelost. Ik denk dat het vooral de verdienste van president Paul Kagame is dat het land er nu zo goed voor staat, ondanks de problemen die er daar natuurlijk ook zijn.'

› **Hem wordt wel autoritair gedrag verweten.**

'Absoluut, dat verwijt klopt ook. Maar je kunt bewondering hebben voor de orde, rust en vooruitgang die hij met zijn leiderschap heeft weten te creëren. Het land functioneert goed, en dat is al heel wat als je bedenkt hoe het ook had kunnen aflopen met het land. Met ons westerse model van democratie was het in dit stadium van hun ontwikkeling, denk ik, niet gelukt.'

Ik krab even op mijn hoofd en Tineke zegt: 'Het zit goed, hoor.'

'Ja, ik kon het niet laten...'

Na een kleine stilte: 'Weet je wat ik echt vind? Er zou internationaal een pot geld moeten komen zodat je die concurrentie tussen al die hulporganisaties zou kunnen wegnemen.'

› **Daar hebben we de VN toch voor?**

Cynisch: 'Ja, nou, dat is een groot succes, hè? Die functioneert toch niet? Er is geen geld, er is geen visie en er is geen leiding. De VN is machteloos. Congo heeft de grootste VN-interventiemacht ter wereld: de ellende gaat gewoon door. Sprekende over de noodhulp

- Tineke Ceelen (1963, Maren-Kessel) bracht haar middelbare schooltijd door op het Titus Brandsma Lyceum in Oss. Ze studeerde Culturele Antropologie aan de Universiteit Utrecht.
- In 1993 werd ze bij Memisa, een katholieke hulporganisatie, verantwoordelijk voor de uitzending van medisch personeel naar ontwikkelingslanden. Vanaf 1997 verbleef Ceelen in Tibet. Ze hielp daar – in het kader van het Rode Kruis – mee om basisgezondheidszorg en noodhulp te organiseren voor de bevolking. In 2000 verkaste ze voor SNV, een Nederlandse ontwikkelingsorganisatie, naar Kameroen. Sinds 2003 is Ceelen directeur van Stichting Vluchteling.
- Tineke Ceelen is single en heeft één dochter.
- Ze heeft haar ervaringen, opgedaan in de vele landen die ze bezocht, opgetekend in het boek *Hier en daar een crisis, achter de schermen van de internationale hulpverlening* (Podium, 2009). In het boek besteedt Tineke ook aandacht aan

'de onzichtbaren'. Karel Glastra van Loon heeft deze term bedacht voor de tienduizenden leden van de Karen-stam die op de vlucht waren voor het toenmalige Birmese militaire regime. Om verslag te doen van de ontberingen waaronder 'de onzichtbaren' hadden te lijden verbleef Karel in 2002 op verzoek van Stichting Vluchteling met zijn gezin drie maanden in het grensgebied van Birma en Thailand. Zijn roman *De onzichtbaren* (Veen, 2003) is geïnspireerd op wat hij daar zag en hoorde. Voor in mijn exemplaar van het boek staat: "Voor Jan, Fictie waar je toch ook nog wat van opsteekt. Lees ze. Karel"

Wil je Stichting Vluchteling steunen? Dat kan door een bedrag over te maken naar bankrekeningnummer 999. Je kunt ook donateur worden. Ga daarvoor naar www.vluchteling.nl

zou de VN een voorbeeld moeten nemen aan het Rode Kruis. Hun principes zijn hen heilig en de mens staat voorop.'

› **Je bent een van de meest bereisde mensen die ik ken. Zo'n tien keer per jaar pak je je koffers voor weer een avontuur in den vreemde. Wat hebben al die reizen je aan inzichten over de mens gebracht?**

'Ik heb een grenzeloze bewondering gekregen voor de mensen die in ieder conflict in ieder land grote moed aan de dag leggen, het

goede doen voor de ander, en hun waardigheid weten te behouden. Er zijn veel van dat soort mensen, overal. Dat is onze hoop, net als de wetenschap dat er voor elk probleem een oplossing bestaat.' •

tekst Jan Marijnissen
foto's Raymond de Vries

> HETE HERFST THUISZORG

'Komend najaar wordt in de Tweede Kamer besloten over de bezuinigingen op de thuiszorg. De strijd tegen de afbraak zal tegen die tijd nog heviger zijn. We krijgen een hete zomer en een nog hetere herfst, want het is nog lang niet zeker dat deze bezuinigingen er uiteindelijk komen.'

Voorspellende woorden van SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten in de Tribune van juli/augustus, want de strijd voor de zorg wordt inderdaad steeds heviger. Een kleine greep uit de ontwikkelingen tijdens de zomer.

- De SP in De Bilt heeft opheldering gevraagd over de sluiting van drie verzorgings- en verpleeghuizen. Ouderen dreigen tussen de wal en het schip te belanden, aangezien ze door de bezuinigingen op de thuiszorg ook steeds moeilijker thuis goed verzorgd kunnen worden.
- De SP in Bedum heeft een drukbezochte discussieavond over de zorg georganiseerd met SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten en Jos de Blok (directeur Buurtzorg Nederland).

foto: Sander van Oorspronk

De strijd tegen de afbraak van de thuiszorg wordt alleen maar heviger.

- Diverse SP-afdelingen – waaronder Oss, Assen en Vlaardingen – strijden voor een 'ontslagvrije zone voor de thuiszorg' in hun gemeente.
- SP-Tweede Kamerleden reizen het hele land door om demonstrerende thuiszorg-medewerkers te ondersteunen. Zo was

Farshad Bashir bij de bezetting van het kantoor van Sensire. Thuiszorgwerkers eisten daar dat het UWV geen ontslagvergunning zou geven voor het preventieve ontslag van 1150 medewerkers.

- De Tweede Kamerfractie heeft een **handboek lokale zorgacties voor SP-afdelingen** op SP-net gezet, evenals een enquête over het gemeentelijke Wmo-beleid.

> ACHTERSTALLIG ONDERHOUD EN GOUDKUST

Een vijfkamerflat van de Utrechtse woningcorporatie Mitros, die tot voor kort bestemd was voor sloop, wordt nu te huur aangeboden voor bijna 800 euro per maand. Ingeschreven staan als woningzoekende is niet nodig, als je maar minstens 39.601 per jaar verdient als alleenstaande of 51.481 euro als gezin. De burens, in een identieke woning, betalen 32 procent minder.

Taak volkshuisvester vergeten

Het lijkt wel alsof Mitros haar taak als volkshuisvester vergeten is. Tim Schipper, fractievoorzitter voor de SP in Utrecht: 'Als je geld hebt, kun je meteen terecht. Heb je dat niet, dan kan je wachten tot het eind der tijden. Er zijn bovendien veel te weinig grote woningen in Utrecht, daarom is afgelopen maart nog met de corporaties afgesproken dat die uitsluitend naar grote

gezinnen gaan. De inkt is nog niet droog, of Mitros besluit deze vijfkamerflat uitsluitend aan alleenstaanden of gezinnen tot vier personen te verhuren.'

Huisjesmelker

Schipper begrijpt er niets van en heeft daarom vragen gesteld aan het gemeentebestuur. 'Het achterstallig onderhoud van de huizen in dit deel van Kanaleneiland loopt de spuigaten uit. Ik heb daar al vier keer vragen over gesteld, en nu wordt het gebied ineens omgedoopt tot een soort goudkust? Als sloop blijkbaar van de baan is, moet Mitros als de donder aan de slag met dat achterstallig onderhoud. De mensen hebben wel weer een huurverhoging van minimaal 4 procent voor hun kiezen gekregen. Je reinste huisjesmelkerij.'

> 'DOLDWAZE BEURSGANG ABN AMRO'

De door het kabinet voorgenomen beursgang van ABN Amro is volgens Emile Roemer een doldwaze actie.

Roemer: 'We hebben voor veel geld een bank gered en daarmee eindelijk de mogelijkheid om de financiële sector op orde te brengen. In plaats van dat te doen, gaat het kabinet de bank met een verlies van vele miljarden verkopen. Een doldwaze actie van politici die een ongeremde financiële markt belangrijker vinden dan betrouwbare banken voor burgers.'

Betrouwbare spaar- en investeringsbank

Volgens Roemer moet het kabinet ervoor zorgen dat de bank een betrouwbare spaar- en investeringsbank voor burgers en bedrijven wordt. 'Een bank in overheids handen kan mensen een alternatief bieden voor de private banken. ABN Amro kan een betrouwbare bank worden zonder topsalaries en megabonussen. Daar is sinds de crisis bij veel mensen behoefte aan. Een sociaaldemocraat als Dijsselbloem zou niet de belangen van de financiële markten voorop moeten stellen, maar de belangen van belastingbetalers en burgers die een betrouwbare bankensector willen.'

> BOER WIL GEEN MEGASTALLEN

foto Daniel Cohen

Boerenbedrijven: de markt vraagt schaalvergroting, de maatschappij kleinschaligheid.

Nederlandse boeren wijzen massaal de trend naar megastallen af. Dat blijkt uit het onderzoek *De boer aan het woord* van de SP onder 841 boeren. Slechts 16 procent vindt megabedrijven een goede ontwikkeling.

SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'We moeten af van het huidige systeem waarin boeren zich door de bank en overheid gedwongen voelen hun bedrijf te vergroten.'

Dierenwelzijn

De opdracht aan de politiek is volgens Van Gerven om de ontwikkeling naar minder boeren en meer dieren te stoppen. 'Elke dag stoppen zeven boeren. Handzame, gemiddelde boerenbedrijven zijn ook nog eens beter voor het dierenwelzijn. Koeien bijvoorbeeld, komen door de doorgedraaide schaalvergroting steeds minder in de wei.'

'Met de vuist op tafel slaan'

Uit het onderzoek blijkt ook dat boeren somber zijn over de prijs die zij voor hun

producten kunnen krijgen. Van Gerven: 'De boer staat nu helemaal alleen in de onderhandelingen en hij heeft maar te slikken wat de inkopers van de supermarkten hem bieden. De Mededingingsregels moeten worden aangepast want boeren mogen zich nu niet organiseren om met de vuist op tafel te slaan en zo een betere prijs te onderhandelen.'

In de tang

Uit de enquête blijkt verder dat veel boeren het gevoel hebben dat ze in de tang zitten. De markt vraagt verdergaande kostprijsreductie en schaalvergroting, maar de maatschappij vraagt dierenwelzijn, minder uitstoot, regionalisering, kleinschaligheid en een zorgvuldige omgang met gezondheidskwesties. Hoewel zij zich er geregeld toe gedwongen zien, is verdergaande schaalvergroting en bulkproductie niet de oplossing die de meeste boeren willen. Ondanks dit alles ervaart 87 procent van de boeren het werk als positief of zeer positief.

<http://sp.nl/9zbskz>

> ROOD BIJ INTRODUCTIEWEKEN

In het hele land heeft ROOD zich in studentensteden tijdens de introductieweeken van de universiteiten laten zien als meest actieve politieke jongerenorganisatie. De donderdag van de KEI-week in Groningen konden studenten bijvoorbeeld naar een 'woningnood-barbecue', met SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten.

'Kantoorruimte ombouwen'

Leijten, zelf oud-lid van ROOD Groningen, sprak over haar tijd in Groningen en wat ROOD door de jaren heen in de stad

verbeterd heeft door met mensen in actie te komen. Ook werd de winnaar van de prijsvraag over leegstand van kantoorruimte in de stad bekend gemaakt.

Landelijk staat er 7 miljoen vierkante meter leeg en in Groningen 142.000 vierkante meter. Mechteld van Duin van ROOD Groningen: 'Dat is bizar! Er is woningnood in de stad en er staat al genoeg kantoorruimte leeg om 7.000 kamers van 20 m² te maken. Laten we die kantoorruimte ombouwen.'

WIJKBEWONERS EN DE SP in Hazerswoude-Rijndijk hebben een **straatvoetbaltoernooi** georganiseerd op het parkeerterrein van de lokale voetbalvereniging Bernardus. Onder het motto 'Een buur voor Bernardus' werd daarmee gepleit voor het realiseren van een speelterrein op een naastgelegen braakliggend terrein.

VERHUURDERS MOETEN volgens SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen gedwongen kunnen worden tot **energiebesparende investeringen**. In ruil daarvoor mogen ze een kostendekkende huur vragen. Zo wil Jansen een einde maken aan onnodig hoge energielasten door lakse verhuurders.

OP DE DERDE, zwaarste dag van de **Nij-meegse Vierdaagse** stonden lokale SP'ers paraat om lopers verkoeling te bieden. De limonade, het water en de verkoelende natte sponsjes van de SP'ers vonden gretig aftrek.

> NIEUW SP-TWEDE KAMERLID

foto Sander van Oorspronk

Tjitske Siderius (31) (foto) uit Zwolle is geïnstalleerd als tijdelijk lid van de Tweede Kamer. Zij vervangt vanaf het zomerreces Sadet Karabulut, die zwangerschapsverlof heeft.

Sociale zaken

Siderius is momenteel fractievoorzitter in Zwolle en beleidsmedewerker voor de SP-Tweede Kamerfractie. Samen met Karabulut zette ze de succesvolle campagne Armoede Werkt Niet op. Siderius wordt woordvoerder Sociale Zaken en zal zich in en buiten de Kamer specifiek bezighouden met de sociale werkplaatsen, jonggehandicapten en bijstandsgerechtigden.

Kinderbijslag

Nu de contouren van de nieuwe bezuinigingsronde zichtbaar worden, kan Tjitske meteen flink aan de slag. 'Het kabinet wil 800 miljoen bezuinigen op kindregelingen: 91 procent van de ouders met kinderen gaat erop achteruit, alleenstaande ouders zonder werk zelfs € 530 per jaar. Terwijl er juist herstel van koopkracht nodig is.'

SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt: 'In het nieuwe systeem liggen de risico's bij de gepensioneerden.'

DE VERBORGEN AGENDA ACHTER DE PENSIOENENSTRIJD

‘PENSIOENFONDSEN WORDEN GEDWONGEN ZICH ARM TE REKENEN’

Pensioenfondsen moeten korten, de spaarpot raakt leeg, pensioengelden moeten geïnvesteerd worden in de economie. De berichten volgen elkaar in hoog tempo op. Ongetwijfeld omdat er dit najaar heel wat staat te gebeuren rondom de pensioenen. En dat is niet veel goeds, stelt SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt.

IS HET DAN SOMS een soort lastercampagne tegen ons pensioenstelsel? ‘Daar heeft het alle schijn van’, zegt Paul Ulenbelt. Verontrostende berichten over noodlijdende pensioenfondsen en een oprakende spaarpot spreekt hij met klem tegen: ‘We hebben een

Pensioenen in Nederland: wat speelt er momenteel?

- Het kabinet werkt momenteel aan een **nieuw Financieel Toetsingskader (FTK)** voor pensioenfondsen. Deze kunnen volgens dat FTK kiezen uit het bestaande, zogenaamde ‘nominale’ pensioencontract (vaststaand pensioen) en een nieuw, ‘reëel’ contract (waarbij de hoogte van het pensioen afhankelijk is van de financiële markten).
- Het kabinet wil dat pensioenfondsen meer **investeren** in de economie en hypotheek van banken overnemen. De pensioenfondsen zijn hierover in overleg met het kabinet.
- Het kabinet wil tevens het maximale bedrag verlagen dat werknemers **belastingvrij** kunnen sparen voor hun pensioen. Het nu geldende maximum van 2 procent van het loon per jaar moet volgens Rutte II omlaag naar 1,75 procent.
- Een aantal pensioenfondsen heeft aangekondigd volgend jaar (opnieuw) te moeten gaan korten wegens een te lage **dekkingsgraad**. De dekkingsgraad van pensioenfondsen geeft aan in hoeverre zij kunnen voldoen aan hun toekomstige verplichtingen. De gemiddelde dekkingsgraad dient 104,3 procent te zijn. Vorige maand bedroeg de dekkingsgraad gemiddeld 104 procent; een stijging van 3 procent ten opzichte van juni.

eurocrisis en een bankencrisis. Maar géén pensioen-crisis. Ik herhaal: géén pensioen-crisis.’ We spreken het SP-Tweede Kamerlid in de zomervakantie. Het lijkt stilte voor de storm aan het Nederlandse pensioenfront.

‘Omdat het zogenaamd zo beroerd gaat met de pensioenfondsen, komt het kabinet komend najaar met een nieuw Financieel Toetsingskader (FTK, zie kader –red.). Dat behelst een heel grote ingreep. Pensioenfondsen moeten dan kiezen tussen twee soorten contracten met deelnemende werknemers. In het nominale contract blijft alles in grote lijnen zoals het is. In de andere optie – het zogenaamde reële contract – wordt permanent geïndexeerd, maar het opgebouwde pensioen wordt minder zeker. Dit omdat er in dit type contract voor de werkgevers vaste premies komen; het risico wordt bij de gepensioneerden neergelegd.’

› Even tussendoor: kan dat allemaal zo maar?

‘Als pensioenfondsen het oude contract in een nieuw willen omzetten, raak je aan eigendomsrechten. Organisaties van gepensioneerden hebben al gezegd dat ze gaan procederen. Het is volstrekt onzeker wat daarvan de uitkomst is. De overheid laat de keuze aan de fondsen. Maar die durven niet zo goed, want ze weten niet hoe een jarenlange procedure uitpakt.’

› Toch klinkt het allemaal niet als ‘een heel grote ingreep’...

‘Vergis je niet. Heel fundamenteel in het Nederlandse pensioenstelsel is dat drie partijen

er belang bij hebben: de werkgevers, de gepensioneerden en de werknemers. De basis van het huidige stelsel is dat als het goed gaat met de fondsen alle partijen daarvan profiteren, in de vorm van hogere pensioenen en lagere premies. En als het slecht gaat, dragen ze alledrie bij om het weer op peil te krijgen. Zeg maar het Rijnlands model: bij tegenslag delen we de tegenslag, bij voorspoed delen we ook. In het nieuwe systeem echter wordt de premie voor de werkgever vastgezet. Die hoeft dus niet meer bij te storten als het tegenzit. Dat betekent dat de hoogte van het pensioen afhankelijk is van hoe het gaat op de beurzen en je dus niet langer met drie partijen dat potje overeind probeert te houden. Met andere woorden: in het nieuwe systeem betaalt de werkgever zijn deel en heeft er verder geen omkijken meer naar. Maar de risico’s liggen bij de gepensioneerden. Terwijl – en dat is onderzocht en aangetoond – de mensen liever een lager maar zeker pensioen hebben dan een hoger maar ónzeeker pensioen. Het huidige pensioenstelsel is het laatste in de sociale zekerheid wat nog volgens het Rijnlandse model is georganiseerd. Daar wordt nu dus de beuk in gezet, als we niet uitkijken.’

› Er zit het ongelooflijke bedrag van 1.000 miljard in de pensioenpot. Er gaan steeds meer stemmen op om daarmee te investeren in de Nederlandse economie. Hoe zit dat?

‘De pensioenfondsen zijn heel aarzelend om in Nederland te investeren. Dat zouden ze niet zijn als ze gewone rendementen zouden kunnen halen. Maar pensioenfondsen

‘De angst van jongeren dat er voor hen geen pensioen overblijft, is irrationeel’

zijn geen filantropen. Al twintig jaar lang halen ze rendementen van tussen de 6 en 10 procent, die resultaten willen ze in geval van investeringen in Nederland ook halen. Daarom zeggen ze tegen de overheid: wij willen de normale rente, plus compensatie voor inflatie. En dat wil minister van Financiën Dijsselbloem weer niet.’

› En wat vind jij?

‘Pensioengeld is uitgesteld loon van mensen. Het is dus gewoon loon. Daar moet je als overheid niet aan willen zitten. Pensioenfondsen zijn geen pinautomaat voor de regering.’

› Ook niet in uiterste nood en tegen keiharde voorwaarden?

‘Bedrijven hebben nog nooit zoveel dividend betaald, nog nooit zoveel winst behaald als nu. Het aandeel dat naar kapitaal gaat (bijvoorbeeld winsten, dividenden etc. – red.) is de afgelopen twintig jaar gigantisch gegroeid, terwijl het aandeel dat naar lonen gaat juist is verminderd. Dan zou ik zeggen: ga dáár dan eens kijken. Dát zou rechtvaardig zijn. En dan moeten de pensioenfondsen de banken redden? En dan zouden de hypotheek bij de pensioenfondsen terecht moeten komen? Kom op! We hebben een prachtig pensioenstelsel, volgens vriend en vijand het beste ter wereld, waar ontzettend veel geld is gespaard. Maar dat is geld voor pensioen. Het is geen geld om de problemen die de neoliberale politiek heeft veroorzaakt mee op te gaan lossen.’

› Het kabinet wil ook het belastingvrije deel van het loon dat je mag sparen verlagen. Hoe kijk jij daar tegenaan?

‘Heel simpel. Die maatregel houdt in dat het langer duurt voordat je je pensioen opbouwt. En als je dezelfde tijd moet werken, bouw je dus een fors lager pensioen op. Een idiotoot plan dus, waarvan het idee is dat de pensioenpremies omlaag gaan, de lonen omhoog en de mensen meer gaan uitgeven en dat is dan weer goed voor de economie. Onzin. De mensen hebben op korte termijn wel andere zorgen aan hun hoofd. Ze gaan

weer voor hun pensioen sparen, of gewoon sparen. Of aflossen. Bovendien is het plan heel slecht voor de staatskas op lange termijn, door verminderde belastinginkomsten in de toekomst.’

› Word jij in de pensioenkwesitie wel eens conservatief genoemd?

‘Ja. Omdat ik een stelsel wil handhaven dat al vijftig jaar bewezen heeft goed te werken. Het behoud van het goede is tegenwoordig heel revolutionair.’

› Maar er moet toch een reden zijn waarom het pensioenstelsel volgens het kabinet op de schop moet?

‘Er zijn twee aspecten die ik kan bedenken. Het ene heeft te maken met het feit dat internationaal opererende bedrijven het heel vervelend vinden dat ze de pensioenkosten op de balans hebben staan. Omdat, zoals gezegd, de kans bestaat dat het bedrijf bij moet storten. En dat betekent onzekerheid voor aandeelhouders. Om die reden willen bedrijven de pensioenkosten vast hebben. Bedrijven als Shell en Akzo zijn er trouwens al mee bezig om een systeem in te voeren met vaste pensioenkosten. Het tweede aspect is politiek. Bij liberale politiek past niet de verplichtstelling van deelname aan een pensioenfonds. Je moet zelf kunnen kiezen, vinden liberalen. Het is een onderdeelje van de neoliberale agenda om solidaire systemen af te breken. En dan krijg je de crisis en ineens staan de pensioenfondsen er zogenaamd slecht voor. Dus begint iedereen te twijfelen: is er straks nog wel pensioen als ik aan de beurt ben? Uit onderzoek blijkt dat 75 procent van de jongeren denkt dat de pot leeg is als zij aan de beurt zijn. Die onzekerheid en de crisis worden nu misbruikt om het stelsel af te breken.’

› Jij zegt steeds: de pensioenfondsen staan er ‘zogenaamd’ slecht voor. Hoezo zogenaamd?

‘Precies drie jaar geleden kondigde minister Donner op een persconferentie aan dat de pensioenfondsen moesten gaan korten. Dat sloeg in als een bom, want pensioenfondsen

waren tot dan toe zo zeker als wat, pensioenen werden altijd betaald. En die zouden nu gekort gaan worden. Donner zei dat flink wat fondsen dat moesten gaan doen. Het bleken er overigens maar een paar te zijn. Maar het beeld was neergezet dat het geld opdraakte, dat het niet goed zat. Vervolgens kwamen er berichten over mislukte beleggingen bij die fondsen en die werden enorm uitvergroet. Zoals: ABP heeft 300 miljoen verloren met Facebook. Nou, ABP heeft meer dan 300 miljard in kas, en bovendien ook 400 miljoen winst gemaakt met Google. Het Financieel Dagblad pakte enorm uit over de mislukking bij Facebook, maar schreef niks over de winst bij Google.’

› Dus het is helemaal niet waar dat ze er slecht voor staan?

‘Precies. In de kern van de zaak gaat het goed. Ik hoef er maar drie cijfers voor te noemen. Pensioenfondsen hebben 1.000 miljard euro in kas. Er komt ongeveer 30 miljard aan premie binnen per jaar en er gaat 25 miljard aan pensioen per jaar uit. Als we allemaal acuut zouden stoppen met premie betalen dan kunnen ze nog 25 jaar pensioenen betalen. Plus het feit dat de pensioenfondsen nog steeds zeer goede rendementen halen. Nogmaals, kijk naar de cijfers: in 2009 hadden de pensioenfondsen gezamenlijk 600 miljard euro in kas. En nu 1000 miljard.’

› Maar waarom dan die kortingen?

‘Er gold altijd dat pensioenfondsen met een vaste rente van 4 procent per jaar risicoloos aan hun toekomstverplichtingen zouden kunnen voldoen. Maar in 2006 gebeurde er iets heel ingrijpends. Toen werd de vaste rente losgelaten en vanaf toen gold de marktrente, die destijds hoger was. Daar is in de Kamer destijds niet eens over gestemd! Het was gewoon een ministeriële regeling, moet je nagaan. Vanaf toen ging de toevallige dagkoers bepalen wat pensioenfondsen in kas moesten hebben. Maar in 2008 kwam de crisis en kelderde de rente. En daar zit ’m de kneep, want dat betekende dat de pensioenfondsen op papier ineens te weinig geld hadden! Wat feitelijk dus niet waar was. Met andere woorden: de pensioenfondsen worden gedwongen zich arm te rekenen op basis van de marktrente. En daardoor krijgen mensen die hun hele leven gewerkt en betaald hebben nu te maken met korting op hun pensioen, in de metaal zelfs 7 procent. Zéér onterecht. Daarom zeg ik: we moeten weer een vaste rente hebben die los van de markt staat. Pensioenen zijn geen banken, maar spaarpotten.’

‘MET VECHTLUST TERUGGEKOMEN’

In augustus bracht SP-leider Emile Roemer samen met partijsecretaris Hans van Heijningen en Brazilië-kenner Peter Runhaar een werkbezoek aan Brazilië. Het land waar de linkse Arbeiderspartij (Partido dos Trabalhadores, PT) al jaren de president levert en aan de regering deelneemt. Roemer kwam geïnspireerd terug en vertelt waarom.

› **Wat was het doel van deze reis?**

‘Zuid-Amerika – en meer specifiek Brazilië – is een van de opkomende economieën in de wereld. Brazilië speelt daardoor internationaal een steeds grotere rol, ook in Nederland. Daarnaast zie je in Zuid-Amerika dat de meeste landen linkse regeringen hebben gekozen de afgelopen jaren. Dit in tegenstelling tot Europa, waar al dertig jaar een neoliberale wind waait. Het is belangrijk om in het land zelf met de juiste mensen te praten en van elkaar te leren: hoe doet een linkse partij als de PT het?’

› **En?**

‘Er is een aantal dingen waar ze trots op kun-

nen zijn. Het land is erin geslaagd veertig miljoen mensen uit de armoede en in de middenklasse te krijgen. Dat is ongekend. Economische groei dus, maar wel in de breedte.’

› **Tegelijk waren er massale protesten in Brazilië.**

‘Zeker, maar die zijn niet politiek. De protesterende mensen wilden er zelfs uitdrukkelijk geen politieke partijen bij hebben. En de eisen die de demonstranten hebben zijn terecht. Nu er zo ongelooflijk veel meer mensen in de middenklasse terechtkomen, willen die ook kansen, en kunnen meepraten. Zij willen dat er veel meer gedaan wordt

tegen de criminaliteit, tegen de corruptie en aan goed onderwijs.’

› **En hoe reageert de PT daarop?**

‘Op een bijeenkomst van de PT waar wij bij waren, sprak oud-president Lula hierover. Hij vond dat de PT de partij was die naast deze mensen moet staan. Niet alleen door met ze te spreken, maar ook door met de oplossingen te komen. Lula verwees zo naar een manier van werken die ons als SP’ers erg aanspreekt: verandering van onderop steunen en stimuleren. Dat heb ik ook gezien bij een lokale PT-afdeling in Salvador, waar een enorme groep vrijwilligers samen met de bewoners werkt aan hun buurt. De PT

heeft anderhalf miljoen leden, en ik overzie niet zo'n heel land, maar ik herken veel van onze manier van werken in wat ik gezien en gehoord heb.'

› **Welke ontmoeting is je bijgebleven?**

'Die met de oud-voetballer Rai, die een prachtig project voor kinderen heeft opgezet. Via sport slaagt hij erin om vele honderden kinderen te bereiken en hun kansen te verbeteren met lezen, voeding, ICT en noem maar op. En vooral: hij slaagt erin om dat met de buurt samen te doen. De buurt wordt er beter van. Buurtbewoners nemen verantwoordelijkheid voor hun buurt, de criminaliteit vermindert. Een kleinschalige, buurtgerichte aanpak dus, die echt resultaten oplevert. In buurten en met kinderen die door veel mensen worden beschouwd als verloren en kansloos. Heel inspirerend.'

› **Hoe zien mensen van de PT de SP?**

'Ik heb met Lula gesproken en die vertelde dat er tot tien, vijftien jaar geleden veel steun uit Europa en Nederland kwam, vanuit de vakbeweging. Hij ziet de SP en een paar andere linkse partijen als bakens in een neoliberal Europa. De sociaaldemocraten hebben zich in zijn ogen overgeleverd aan het liberalisme, en regeringen met de sociaaldemocraten voeren geen linkse politiek. Men is al jaren bezorgd over het wegvallen van links in Europa, en ziet in partijen als de SP hoop op samenwerking in Europa. Die uitnodiging staat, zal ik maar zeggen.'

› **Wat kunnen wij leren van de PT?**

'Wat zij aantonen is dat een beweging van onderop haalbaar en zinvol is om dingen te veranderen. Als je ziet wat Lula in een land met zoveel armoede en problemen al heeft bereikt in acht jaar – op het gebied van inkomenspolitiek, economische ontwikkeling en infrastructuur bijvoorbeeld – dat is indrukwekkend. Ik ben dan ook met veel vechtlust teruggekomen uit Brazilië. Gesterkt in iets wat je eigenlijk wel weet: het kan echt anders. Hoe sneller hoe beter.' •

 Van het bezoek is een uitgebreid reisverslag gemaakt, te vinden op de SP-website: sp.nl/9zc5ue

Foto's van boven naar beneden: Emile Roemer met buurtactivistes San Antonio, het parlamentsgebouw in Brasilia en oud-president Lula.

tekst Diederik Olders
foto Hans van Heijningen

KOOIMAN GEKOOID

Debatteren over gevangenisstraf is één ding, het zelf ervaren is twee. Omdat ze graag weet waar ze in de Tweede Kamer over praat, ging SP-Kamerlid Nine Kooiman deze zomer vrijwillig een dag in detentie.

12:45 uur

HET IS DONDERDAG 25 JULI, kwart voor een, als ik met mijn tas voor de vrouwengevangenis Nieuwersluis sta. De vestigingsdirecteur drukt me meerdere keren op het hart dat ik op ieder moment kan stoppen met mijn vrijwillige detentie, als ik dat wil. Het voelt een beetje als valsspelen: ik zal nooit helemaal hetzelfde behandeld worden als de andere gedetineerden.

14:15

Ik word van bezoeker omgedoopt tot gedetineerde. Ik mag gelijk mee, naar 'het bad'. In bajestaal is dat de 'ontvangstruimte' waar de gedetineerde en haar of zijn spullen worden onderzocht en ingetekend. Dan doorloop ik de visitatieprocedure. Hier wordt ook een uitzondering voor mij gemaakt, want ik mag niet gevisiteerd worden. Visitatie betekent dat je je helemaal moet uitkleden, indien nodig je tampon verwijderen en dan drie

keer bukken. Ik slik als ik dat hoor, ik zou die handelingen erg denigrerend vinden. Maar ik snap dat het moet.

Ik mag nog een uur luchten met de vrouwen die gedetineerd zijn op de afdeling naast mij. Een woord dat ik de vrouwen veel hoor gebruiken is 'afgestompt'. Je denkvermogen wordt totaal uitgezet in detentie, zeggen ze. Alles wordt voor je bedacht. Hoe je loopt, waar je loopt, wat je moet doen, bijna alles. Voor eigen initiatief is bijna geen ruimte. Zo wilden de vrouwen zelf het onderhoud van het terrein verzorgen, maar ze mochten geen gereedschap pakken.

16.45

Ik ben 'op cel'. De deur gaat dicht en op slot – en dan is het stil. Ik check wat ik heb meegenomen. Doorzichtige bakjes met koffie en suiker, wc-papier, tandpasta, afwasmiddel, brood, jam, een kam en twee magnetron-

maaltijden. Daar heb ik maar één woord voor: gadverdamme! Ik krijg de maaltijden niet gelijkmatig warm, de kip is taai plastic, de vis en de sperziebonen zijn snot en de aardappels zijn droog. Als ik mijn ogen dichtdoe weet ik niet wat ik eet. Ik weet dat het uitgebalanceerde maaltijden zijn, met voldoende voedingsstoffen, maar ik neem uiteindelijk maar een boterham. Gemiddeld krijg je twee controles, 's avonds en midden in de nacht. Ze kloppen op je deur en dan gaat direct het luikje van de celdeur open. En dan kijken ze waar je zit. Als je onder de douche staat of op de wc zit word je geacht om jezelf te laten zien. Slapen kan ik amper. De bouwlamp op het terrein verlicht mijn kamer, de koelkast naast mijn bed maakt veel herrie, er is geen frisse lucht, wel een knoerhard bed en een plastic kussen: geen slaap opwekkende combinatie.

07.30

Op de arbeidszaal krijg ik eerst naailes. Ze maken van die grote zitzakken voor in de tuin. Het blijkt het beste werk wat je hier kan doen. Een jonge vrouw vertelt mij dat ze Nederlands heeft gestudeerd, maar erachter is gekomen dat ze inmiddels afgestompt is. Laatst schreef ze een brief en merkte ze dat ze moeite had met de spelling. 'Je hersens staan hier uit, ik voel me soms een zombie', zegt ze.

Als ik word opgehaald van de arbeid is mijn detentie voorbij. Het is me zwaar gevallen. Het idee compleet afhankelijk te zijn, het totale gebrek aan privacy, geen grip of zeggenschap hebben op de situatie om je heen en over jezelf, geen inspraak hebben. We moeten toewerken naar een detentie waar vrouwen en mannen juist wel weer verantwoordelijkheden leren oppakken, als ze het eerder hebben verpest. Ze moeten leren terugkeren in de maatschappij. We hebben er niks aan als we van gedetineerden kasplantjes maken die niet meer weten hoe ze verantwoordelijkheden moeten oppakken. Alleen al dat besef maakt deze ervaring waardevol. ●

Het augustusnummer van *Spanning*, het blad van het Wetenschappelijk bureau van de SP, is gewijd aan het thema veiligheid. www.sp.nl/nieuws/spanning

tekst Nine Kooiman
foto Archief Nine Kooiman

IN MEMORIAM

> **LOTHAR BISKY (1941-2013)**

'Alleen als je bereid bent verschillen te accepteren, kun je samen iets doen', zei Lothar Bisky in maart 2007 in de Tribune. Hij was een man van de toenadering, van de uitgestrekte hand. Zijn innige streven om mensen samen te brengen speelde een doorslaggevende rol in de oprichting en doorbraak van Die Linke, de Duitse socialistische partij. In hem had de SP een buitengewoon goede partner bij het van de grond tillen van effectieve samenwerking.

Tijdens interviews kon hij met zichtbaar genoeg de ironie van de politiek blootleggen, maar even later ook strijdbaar zijn gebalde vuist tonen. Bijvoorbeeld als het ging over de crisis: 'Nu de banken door de overheid van een paraplu zijn voorzien,

foto Archief Die Linke

moeten we iets doen voor de mensen die in de regen staan!' (Spanning, april 2009) Als 18-jarige jongeman verliet hij West-Duitsland en koos hij voor de DDR, omdat hij als kind van arme ouders daar meer

kansen zag. Hij studeerde Filosofie en Cultuurwetenschappen in Berlijn en schipte het tot rector op de Filmacademie van Potsdam. Lothar Bisky gold als een praktisch socialist en omarmde de hervormingskoers die Michail Gorbatsjov midden jaren tachtig inzette. Tijdens de Duitse hereniging sloot hij zich als pleitbezorger van een democratisch en werkbaar socialisme aan bij de PDS, die hij later samen met West-Duitse socialisten samensmeedde tot Die Linke. Van die partij bekleedde hij samen met Oskar Lafontaine het voorzitterschap; ook vertegenwoordigde hij zijn partij tot vorig jaar in het Europees Parlement. Lothar Bisky stierf op 13 augustus op 71-jarige leeftijd na een ongelukkige val in zijn woonhuis.

> **HILVERSUM WERKT VOORTAAN MET WIJKTEAMS**

Afgelopen december heeft de SP een werkbezoek compleet met treinkaartjes naar Zeist aangeboden aan de Hilversumse burgemeester en zijn ambtenaren, om hen te overtuigen van het nut van wijkteams. Ten tijde van de begrotingsbehandeling dit jaar wilde de burgemeester desondanks bezuinigen op het voor de wijkteams essentiële Bureau Wijkzaken. Bianca Verweij, fractievoorzitter voor de SP in Hilversum: 'Gelukkig waren andere partijen het met ons eens, waardoor de bezuinigingen geschrapt zijn en Hilversum voortaan met wijkteams werkt.'

Problemen snel oppakken

Het werken met wijkteams maakt volgens Verweij deel uit van de nieuwe koers van de gemeente om wijk- en samenlevingsgericht te werken. 'Professionals als opbouwwerkers, woonconsulenten en wijkverpleegkundigen zullen samen met bewoners plaatsnemen in de wijkteams. Het gaat immers over hun wijk, hun voorzieningen, hun Hilversum.' Een goed wijkteam kan er volgens Verweij voor zorgen dat problemen snel worden opgepakt door de juiste mensen, zodat ze nog goed oplosbaar zijn.

Verkenner en verbinders

Het is overigens niet de bedoeling dat vrijwilligers en mensen met een uitkering het werk gaan doen van professionals. Verweij: 'Burenhulp is goed, maar het moet niet te gek worden. Een wijkteam kan een

belangrijke rol spelen in het signaleren en oppakken van knelpunten in buurten, maar ook bij individuele problemen. Voor verschillende zorg- en welzijnstaken heb je vervolgens goed opgeleide professionals nodig om te adviseren, in te grijpen en op te lossen.'

Fervent voorstander

Dankzij het door de SP georganiseerde werkbezoek en de vele goede voorbeelden is de burgemeester inmiddels ook een fervent voorstander. De medewerkers van

Bureau Wijkzaken spelen een belangrijke ondersteunende rol bij de wijkteams. Verweij: 'We zijn heel blij dat er niet op deze ambtenaren bezuinigd is. We hebben in het verleden als SP zelf al diverse keren succesvol met hen samengewerkt.' Doordat ze buiten de vaste structuren van de gemeentelijke organisatie staan, hebben ze veel meer vrijheid en minder last van bestuurlijke stroop. Zij kunnen zowel binnen de gemeente als naar en voor de inwoners van Hilversum een verkenner, verbinder en versneller zijn.'

> BIJSTANDSGERECHTIGDE AAN HET WOORD

In het rapport *De bijstandsgerechtigde aan het woord* zijn de resultaten van een SP-enquête onder ruim 1700 bijstandsgerechtigden gebundeld. Het valt SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut onder meer op dat veel mensen in de bijstand dolgraag aan het werk zouden willen. 'Ze hebben het idee dat zij door officiële instanties en de samenleving met een schuin oog aangekeken worden, in plaats van geholpen met het vinden van een nieuwe baan.'

Werkende armen

Van de bijstandsgerechtigden die werken met behoud van uitkering blijkt een groot deel dit al langer dan twee jaar te doen, zonder uitzicht op een vaste baan. Karabulut: 'Dit leidt tot niks anders dan verdringing en een groeiende groep werkende armen. Laat gemeenten eerlijk werk organiseren via gemeentelijke leer-werkbedrijven.' Volgens Karabulut moet het aanvragen en toekennen van inkomensondersteunende voorzieningen

bovendien eenvoudiger gemaakt worden en is het onverantwoord om de uitkeringen nog verder te verlagen, omdat langdurig rondkomen van een bijstandsuitkering vaak tot problemen leidt.

<http://sp.nl/9zbik8>

> GEMEENTE DISCRIMINEERT EIGEN VRIJWILLIGERS

De SP in Weert heeft zich met succes verzet tegen de maatregel van de gemeente om vrijwilligers ouder dan 75 uit de stembureaus te weren. Jeroen Goubet, de Weertse SP-fractievoorzitter, vindt de maatregel generaliserend en discriminerend en heeft daarom gevraagd deze terug te draaien. 'Met vrijwilligers moet netjes en zorgvuldig omgegaan worden. Deze maatregel is erg zuur voor mensen die zich inzetten voor een groot goed: de democratie.'

Heroverwogen

Inmiddels heeft de gemeente vanwege de kritiek besloten het besluit na de zomer te gaan heroverwegen. De Kiesraad en het College voor de Rechten van de Mens hebben inmiddels bevestigd dat de maatregel leeftijdsdiscriminatie is en in strijd met de Wet Gelijke Behandeling.

> ROEMER INSPECTEERT OPNIEUW SCHIMMELWONINGEN

Foto: Bas Maes

SP-leider Emile Roemer was begin dit jaar zeer geschokt toen hij een bezoek bracht aan de zogenaamde 'schimmelwoningen' in Breda. De woningen stammen van net na de oorlog en zijn nu echt volledig op. Door jarenlang uitstel van de sloop van de woningen worden ze al jaren niet meer onderhouden. Woningcorporatie WonenBregburg beloofde Roemer tijdens zijn bezoek in ieder geval bevrozing van huren, meer onderhoud op afroep en voorrang voor gezinnen die willen verhuizen. Onder grote belangstelling van bewoners, pers,

SP-leden en andere geïnteresseerden keerde SP-leider Emile Roemer afgelopen maand terug naar de schimmelwoningen om te controleren of WonenBregburg haar belofte was nagekomen.

'Ongelooflijk zien opknappen'

Helaas schitterde de corporatie door afwezigheid. 'Een beetje jammer', volgens Roemer. De SP is er volgens hem namelijk niet op uit om tegenover de corporatie te komen staan. De partij ziet corporaties juist als bondgenoot tegen de asociale plannen

van het kabinet van VVD en PvdA.

Een van de gezinnen die Roemer begin dit jaar bezocht, heeft inmiddels een nieuw huis. Bewoner Bianca van den Berg (foto): 'Sinds de paar maanden dat we niet meer in het vochtige huis vol schimmels wonen, heb ik mijn kinderen ongelooflijk zien opknappen!' Roemer is heel blij voor de bewoners die een ander huis toegewezen hebben gekregen maar is ook heel duidelijk: 'Nu de rest nog!'

Gebrekenboek

Dat er nog veel mis is bleek wel uit de gebrekenlijsten die de SP samen met bewoners heeft ingezameld. Het komt bijvoorbeeld nog steeds voor dat een jong stel dat een baby verwacht volgens de corporatie geen recht heeft op voorrang. Het stel maakt zich grote zorgen dat ze hun kind op moeten voeden in een huis dat niet warm te stoken is en vol vocht en schimmels zit. Roemer: 'Ik heb ook gehoord dat er, tegen de afspraken in, toch weer gezinnen met kinderen als tijdelijke huurders in deze door en door rotte huizen gezet worden. Schandalig!' Roemer beloofde de bewoners van de schimmelwoningen dat de SP ervoor zorgt dat het gebrekenboek bij WonenBregburg terecht komt en dat de partij niet zal rusten voordat deze schandalige situatie is opgelost.

foto Archief Thonik

> BETERE KUNST BEGINT HIER

De SP-poster met de tekst 'Een beter Nederland begint HIER', voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006, hangt tot eind dit jaar in het Centre Pompidou. De poster is destijds gemaakt door ontwerp-

bureau Thonik. Het Centre Pompidou, een van de belangrijkste musea voor moderne kunst, heeft begin dit jaar een reeks ontwerpen van ontwerp bureau Thonik aangekocht en deze nu tentoongesteld.

> WATERLANDERS GESHAMPOOD

Tijdens het Broeker Feest heeft de SP-afdeling Waterland bij de afspoelplaats van de grote 'Land over Zand Wedstrijd' ShamPoo en SPonsjes uitgedeeld. Met de actie vragen de lokale SP'ers aandacht voor het in stand blijven van traditionele en culturele organisaties en feesten.

Bezuinigingen

In de afgelopen jaren is er steeds meer bezuinigd op sociale en culturele voorzieningen in Waterland. Ferdinand Knaack, voorzitter van de SP in Waterland: 'De financiële klappen die we als gemeente te verwerken krijgen, moeten we op een sociale manier opvangen zodat de volgende generatie ook nog kan genieten van alles wat Waterland is. Het is mooi dat de Broeker Feestweek nog bestaat, en dat moet zo blijven. Wat je verliest, krijg je niet meer terug.'

foto SP Waterland

DE SP WIL dat de huisvesting van **Oost-Europese werknemers** in Horst aan de Maas wordt verbeterd. Raadslid Thijs Coppus: 'Wij vinden het niet normaal dat er mensen maandelijks 250 euro aan hun werkgever betalen voor 2,5 vierkante meter zonder enige privacy.' Volgens de gemeente voldoet de huisvesting aan alle regels. 'Als dit werkelijk zo normaal is, dan stel ik voor dat B en W bij dienstreizen voortaan alleen nog in jeugdherbergen in stapelbedden slapen.'

IN DE REGIO Dordrecht-Alblasserwaard-Vijfheerenland reden tijdens de hittegolf deze zomer zo'n 100 **bussen zonder airco** rond, waarin de temperatuur kan oplopen tot zeker 44 graden. SP-Statelid Lies van Aelst protesteerde: de provincie betaalt voor kwalitatief hoogwaardig openbaar vervoer, daar hoort ook een comfortabel binnenklimaat bij.

VANAF SEPTEMBER huurt de **SP Breda** een ruimte in buurthuis Scheldestraat in de wijk Haagpoort. Dit buurthuis was door de gemeente gesloten vanwege bezuinigingen maar maakte een doorstart dankzij betrokken bewoners.

ONDER AANVOERING van **Robin Hood** en lady Minima heeft de SP Hilversum aandacht gevraagd voor de vele mensen met financiële problemen door de crisis en de bezuinigingen. Ze spraken met het winkelend publiek en een wethouder.

> DUBBEL VEILIG!

foto Archief SP

Veolia-steward Samir Tamaoui kwam Emile Roemer tegen op de Maaslijn tussen Roermond en Nijmegen en maakte een praatje. 'Kijk, dat is nou dubbele sociale veiligheid op het spoor', merkte Samirs collega op en vereeuwigde het tweetal.

ROTTERDAMMERS REDDEN HUN WIJK

DE LANGE ADEM VAN NIEUW CROOSWIJK

Tien jaar lang vochten bewoners van het Rotterdamse Nieuw Crooswijk voor hun wijk, samen met de SP. Het was niet alleen een gevecht tegen de sloophamer, maar ook tegen de tijdgeest.

HET WAREN DE JAREN VÓÓR DE CRISIS, de tijd waarin menigeen dacht dat de bomen voor eeuwig de hemel in zouden groeien. De tijd ook waarin massa's bestuurders voor hun eigen toko de meest rooskleurige toekomstverwachtingen en verdienmodellen uittekenden. Voor gewone stervelingen leken nog maar twee opties te bestaan: rijk zijn óf je rijk voelen. En degenen die met dat opgeklopte gedoe niet mee wilden of konden? Zoek het maar uit!

In de Rotterdamse volkswijk Nieuw Crooswijk werd zo'n tien jaar geleden het plan gelanceerd om 1800 van de 2100 woningen te slopen. Daarvoor in de plaats moesten dure koopwoningen komen. Onbetaalbaar voor de bewoners, en dus moesten die maar ergens anders gaan wonen. Ruim baan dus voor beterverdienenden en hogeropgeleiden, omdat zij de wijk positief zouden beïnvloeden. De gemeente wilde 'een rijkere variatie aan woonvormen', om te voorko-

men dat Nieuw Crooswijk zou 'afglijden naar een niveau waarbij de huidige sociale problemen ernstige vormen zullen aannemen'. Tsja...

Al die tijd onzekerheid

Menno Janssen woont al 25 jaar in Nieuw Crooswijk: 'Beleidsmakers dachten: als je dure huizen bouwt krijg je ook dure mensen en dat is goed voor de stad. Het is in mijn ogen precies dezelfde waanzin die

de algehele crisis heeft veroorzaakt.' De 'moderne' visie van de gemeente en de hoop van woningcorporatie Woonstad om flink geld te verdienen leken de Crooswijkers fataal te worden. Tien jaar lang vocht Janssen namens de Federatie Bewoners Nieuw Crooswijk (FBNC) samen met wijkbewoners en de Rotterdamse SP voor het behoud van de wijk. En al die tijd verkeerden de bewoners in onzekerheid. 'Het was geen makkelijke tijd. Zelf besteedde ik soms 40 uur per week aan het organiseren van het verzet, het op touw zetten van acties, het bijwonen van vergaderingen en dergelijke.'

Een kleine twee jaar geleden gloorde er voor het eerst hoop. Terwijl een deel van de wijk inmiddels gesloopt was, begonnen steeds meer partijen in de gemeenteraad te twijfelen aan de voorgeschotelde vooruitzichten van het 'Masterplan Nieuw Crooswijk' en de actievoerders kregen steeds meer steun voor hun motto: Renoveren waar mogelijk, slopen waar nodig.

Vlak voor afgelopen zomer was de kogel door de kerk: de gemeenteraad trok op voorspraak van de SP-fractie de belangrijkste pijlers onder het Masterplan vandaan. Het resultaat is dat Nieuw Crooswijk niet verder gesloopt wordt, maar gerenoveerd

en opgeknapt. Daar waar de sloophamer al heeft huisgehouden wordt de nieuwbouw voltooid.

'Rot geschrokken'

SP-fractievoorzitter Leo de Kleijn feliciteert de bewoners: 'Indertijd was meer dan 90 procent van de Nieuw Crooswijkers tegen het masterplan. Woningcorporatie Woonstad moet leren van dit fiasco. Een leefbare wijk, dat zijn niet alleen stenen, dat zijn vooral mensen die er zich thuis voelen en er wat van willen maken. Het nieuwe plan moet samen met de bewoners van Nieuw Crooswijk vorm krijgen en uitgevoerd worden.'

Samen met de bewoners moet de leidraad zijn, vindt ook Menno Janssen. 'De mensen hebben altijd graag en tevreden gewoond in de wijk. Daarom is Woonstad zich rot geschrokken van het verzet tegen dit tekenafplan. Dat toont aan dat we terug moeten naar reële menselijke waarden en dat voor de lange termijn vasthouden. In mijn ogen zal alleen dát leiden tot een pareltje voor de stad.' ●

tekst Rob Janssen

foto's Menno Janssen / Janssen & De Kievit

In 2006 plaatste de Tribune een reportage over de strijd van de Nieuw Crooswijkers, met portretten van fotograaf Menno Janssen van Janssen & De Kievit Fotografie. Nu de strijd gestreden is, bracht hij de wijk en zijn bewoners na zeven jaar opnieuw in beeld – met rechtsboven de grote, kale vlakte die resteert van de sloopwoede.

LEIDSE KLOKKENLUIDERS VOOR DE RECHTER

De bijkans groteske kwestie rond de Leidse klokkenluiders Marcel van den Berg en Memet Sari is Kafka 3.0. Van helden tot schlemielen, van reddende engelen tot listige duivels, van de hemel in de hel.

VAN DEN BERG EN SARI zetten door tot de laatste snik. 'Wat moeten wij anders? Toegeven aan de valse beschuldigingen van de gemeente? Uitgesloten. Wie bekent er schuld als hij zeker weet dat hij onschuldig is? Dat kan niemand van ons verlangen.'

De vuilnisman en de onderhoudsmonteur waren in de wolken nadat ze na een heftige interne strijd, met aan hun zijde de raadsfractie van de SP, verzelfstandiging van de dienst Stedelijk Beheer hadden voorkomen. Bovendien brachten zij enkele gepeperde misstanden aan het licht. De gemeenteraad gaf hen een staande ovatie, de wethouder was trots op de twee doortastende en volhardende medewerkers.

En nu, bijna twee jaar later, zitten ze aan de grond als slachtoffers van rancune, roddel en achterklap in het Leidse stadhuis. Baan kwijt, inkomen kwijt, reputatie naar de knoppen. Veel meer kan een mens niet hebben. 'En toch,' zegt Marcel van den Berg,

'geven wij niet op. Niet omdat Memet en ik zulke flinke jongens zijn, maar omdat wij ook nog zoiets als eergevoel hebben. Ze zetten ons weg als intimiderende leugenaars om daarmee hun eigen straatje schoon te vegen en om wraak te nemen op twee mannen die het allerbeste wilden voor hun collega's.' Memet: 'Ik lieg nooit, ik zeg altijd de waarheid. Ook als ik daarmee risico's neem.'

Steunbetuiging van collega's

De publieke tribune van de Haagse rechtbank is op een zonnige donderdag in augustus goed bezet, met tientallen sympathisanten van het beklagde tweetal dat het strafontslag aanvecht. Wat leidt de advocaat van de gemeente hieruit af? 'De kloof wordt steeds groter. Zij zien zichzelf als slachtoffers en hun werkgever als grote boosdoener.' De raadsman van Sari en Van den Berg trekt een heel andere conclusie: 'Dit is een oprechte steunbetuiging van onder meer hun

collega's. Dat onderstreept alleen maar dat er van bedreigingen, intimidaties en onaangepast gedrag geen sprake kan zijn geweest. Van den Berg en Sari willen niets liever dan weer aan de slag gaan. De kloof is beslist wel overbrugbaar.'

De zitting is een herhaling van zetten. Eerder had de voorzieningenrechter het strafontslag goedgekeurd. Van den Berg en Sari worden in hun pogingen om dat besluit terug te draaien ook bijgestaan door een advocaat van Abvakabo, de vakbond die zich lange tijd afzijdig hield maar uiteindelijk toch overstag ging. Abvakabo neemt de juridische kosten voor zijn rekening. De SP-raadsleden Antoine Theeuwen en Julian van de Kraats zitten op het vinkentouw. Zij zullen optreden als getuigen. Tenminste, daar gaan ze van uit. Maar de president van de rechtbank steekt er een stokje voor: zij zijn niet bij de vermeende onverkwikkelijkheden op de werkvloer geweest. 'Nee,' erkent Van der Kraats na afloop, 'maar wij hebben Stedelijk Beheer jarenlang kritisch gevolgd en hadden een boekje open kunnen doen over de sfeer in het ambtelijk en bestuurlijk apparaat.'

Halve waarheden en speculaties

Binnenkort doet de president van de rechtbank uitspraak in wat inmiddels een ordinair welles-nietesspelletje lijkt te zijn geworden. De door een bedrijfsrecherchebureau verzamelde klachten over Van den Berg en Sari zijn volgens raadsman Jaap Lamme uit de lucht gegrepen: 'Halve waarheden en niet onderbouwde speculaties en er is nota bene nooit gesproken met hun direct leidinggevend.' Lamme blijft er ernstig rekening mee houden dat er sprake is van een afrekening.

Intussen staan Van den Berg en Sari nog steeds met de rug tegen de muur. 'Dit is één groot complot tegen ons.' De onzekerheid over hun toekomst slaat weliswaar een bres in hun zelfvertrouwen, maar hun gevoel voor rechtvaardigheid houdt hen voorlopig nog op de been. Naar verwachting doet de rechter in september uitspraak over hun zaak. ●

tekst Robin Bruinsma
foto sxc.hu CC

‘DAN KUNNEN WE ONZE DEMOCRATIE EN RECHTSSTAAT WEL AFSCHAFFEN’

Protestborden met het portret van Snowden in de kleuren van de beroemde Obama-verkiezingsposters.

De onthullingen door klokkenluider Edward Snowden volgden elkaar afgelopen zomer in rap tempo op. SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak vindt het kwalijk dat de Nederlandse regering wegduikt bij de afluisterschandalen.

› **Je wilt van de regering weten of de Amerikaanse geheime dienst NSA geld geeft aan de Nederlandse Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Hoezo?**

‘De Britse media meldden begin augustus dat de NSA de afgelopen drie jaar lang 114 miljoen euro aan de Britse geheime dienst GCHQ heeft betaald, waarschijnlijk in ruil voor onder meer toegang tot gegevens. Ik wil weten of de Amerikanen ook medefinancier zijn van onze AIVD. Kijk, bijna elke dag volgen er weer nieuwe verontrustende onthullingen en berichten rondom het afluisterschandaal. Ik sta nergens meer van te kijken.’

› **Eerder doken er berichten op dat de Amerikanen inzicht zouden hebben in alle e-mails van alle Nederlandse burgers. Waarom zit jou dat zo dwars?**

‘Ik zit sinds 2006 in de Tweede Kamer en sinds die tijd ben ik hier al mee bezig. Steeds heeft de regering mij verzekerd: nee, de Amerikanen spioneren niet bij ons. En: nee,

de Amerikanen houden zich aan onze wet. Ik wil nu eindelijk wel eens duidelijkheid. Het zou onacceptabel zijn als we de veiligheid en de privacy van de Nederlandse burgers aan de Verenigde Staten overlaten. In Duitsland zie je dat de regering voortdurend bij de Amerikanen om opheldering vraagt over de spionage-praktijken. Maar bij onze regering is het oorverdovend stil, minister Plasterk duikt weg.’

› **Waarom, denk je?**

‘Omdat ze geen ruzie met de Verenigde Staten willen. Maar dat is nou juist de reden waarom de Amerikanen zo ver gaan! Ik vind dat je de discussie over veiligheid en privacy in de openbaarheid moet voeren. Daarom ben ik blij dat de Tweede Kamer onlangs op mede-initiatief van de SP wél haar verantwoordelijkheid heeft genomen en een eigen onderzoek heeft ingesteld. Zodat duidelijk wordt wat de Nederlandse regering wist en waarom niet eerder tegen de Amerikanen is opgetreden. En zodat we inzicht kunnen

krijgen in wie onze bondgenoten zijn en wie een bedreiging vormen.’

› **Goh, dat zal indruk maken in Washington: ‘Nederland roept Verenigde Staten tot de orde’...**

‘Als je er zo over denkt, dan betekent dat het volgende: als je maar groot bent, kun je je alles veroorloven. Sorry, maar dan kun je onze democratie en rechtsstaat net zo goed meteen afschaffen. Want zo krijgt de Amerikaanse overheid meer macht over de Nederlandse burgers dan de Nederlandse overheid.’

› **Waar is het die Amerikanen volgens jou dan om te doen? Veiligheid toch?**

‘De grootschalige manier waarop de NSA afluistert – ‘data-mining’ – heeft weinig te maken met terrorismebestrijding. Daarvoor is het namelijk helemaal niet nodig om alle informatie van iederéén af te luisteren of te lezen. Waar het de Amerikanen om gaat is machtsuitbreiding. Dan moet je ten eerste denken aan economische spionage, bijvoorbeeld gericht op technologie. Ten tweede is politieke spionage van belang: wat wordt er zoal in en rondom het Nederlandse parlement besproken?’

› **Veel mensen zeggen: als je niks te verbergen hebt, hoeft je je ook geen zorgen te maken.**

‘Was het maar zo! Door die data-mining kan het gebeuren dat je zomaar op een terroristemijst terecht komt, als je per ongeluk op een verkeerde site terecht bent gekomen of een verkeerde zoekterm invoert. En onze regering kan je daar nooit meer vanaf krijgen.’ •

tekst Rob Janssen

foto David von Blohn / NurPhoto /
Hollandse Hoogte

Begin augustus schrok het Amerikaanse gezin Catalano zich suf toen een zwaar bewapend arrestatieteam plotseling in de tuin opdook. De moeder des huizes had via Google gezocht naar een snelkookpan, pa had op dezelfde manier gekeken naar een nieuwe rugzak en hun zoon bleek online nieuwsberichten te hebben gelezen over de aanslagen in Boston. Of het gezin ooit had onderzocht hoe je een bom kunt maken met een snelkookpan, luidde een van de vragen van het arrestatieteam.

LINKSVOOR **'ALLEMAAL ENTHOUSIASTE, VROLIJKE MENSEN'**

Creatief talent Emma Ringelberg (21) uit Zwolle is actief voor ROOD, jong in de SP. Deze maand begint ze aan haar afstudeerjaar aan de kunstacademie. 'Ik volg de richting comic design, oftewel strips tekenen. Echt iets voor mij, want ik houd van tekenen en verhalen vertellen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer werd je lid van ROOD?**

'In 2010. Ik las Het Geheim van Oss en werd geraakt door de energie: het idee dat je als mens altijd iets kunt aanpakken, zelfs in je eentje.'

› **Wat kan een bevlogen SP'er dan zoal bereiken?**

'Nou, hier in Zwolle heeft de SP bijvoorbeeld actie gevoerd met huurders bij wie echt de schimmel op de muren stond. Zij hebben toen centrale verwarming gekregen. Dat was nog voor mijn tijd, maar heel toevallig woon ik nu in een van die huizen. Dan is het toch mooi om te weten dat de SP een bijdrage heeft geleverd aan mijn woongenot.'

› **Wat is er zo leuk aan ROOD?**

'Dat je in contact komt met heel verschillende jongeren, van allerlei leeftijden. Het zijn allemaal enthousiaste, vrolijke mensen die graag iets willen doen. Samen de straat

op, actie voeren en met andere jongeren in gesprek raken.'

› **Heb je verder nog hobbies?**

'Ik lees graag: strips natuurlijk, maar ook gewone boeken. En ik kijk graag naar Britse detectives.'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Ik ben net in Berlijn geweest en dat is een fantastische stad, met heel veel groen. Je vindt er altijd wel een parkje midden in de stad, waar je op het gras kunt zitten en leuke mensen tegenkomt. Bovendien zijn er veel musea, twee keer zoveel als in andere steden! Dat komt omdat Oost- en West-Berlijn elk hun eigen musea hadden. Het is sowieso een heel creatieve stad, echt een cultureel centrum voor jonge kunstenaars.' •

'OPVOEDEN DOEN WE SAMEN'

foto Bas Stoffelsen

NINE LEEST

WIE Nine Kooiman (1980), woordvoerder Jeugdzorg, Justitie & Veiligheid voor de SP in de Tweede Kamer

LEEST *Het CJG werkt!* Evalien Verschuren, uitgeverij EigenZinnig (2013)

› Wat heb je gelezen?

'Een boek van Evalien Verschuren, die het Centrum voor Jeugd en Gezin (het CJG) in de Groningse wijk Beijum opgezet heeft. Verschuren geeft heel mooi weer hoe belangrijk het is dat er een laagdrempelig centrum in de wijk is, waar ouders in en uit kunnen lopen. Niet alleen een plek om heen te gaan als je een probleem hebt, maar vooral ook een laagdrempelige, warme plek waar ouders elkaar kunnen ontmoeten en ideeën en tips uitwisselen.'

› Werkt het CJG echt zo goed als de titel van het boek suggereert?

'In Beijum wel. Het is er een echte ontmoetingsplek, die door de moeders zelf gerund wordt. Er worden niet alleen opvoedingscursussen gegeven, of een cursus om je kind goed te laten eten, maar ook gewoon leuke kookcursussen. Ik mocht er zelf een keer op werkbezoek komen en het viel me meteen op dat de vrouwen echt af en aan lopen om

even een bakkie te doen. Jammer genoeg is dat lang niet overal in het land zo. Het boek laat goed zien dat het CJG niet zomaar een consultatiebureau met een nieuw naam-bordje is, wat helaas in veel gemeenten wel het geval is. Er is meer nodig. Hoe je dat kunt aanpakken, beschrijft Verschuren goed in haar boek.'

› Wat is het geheim van het succes in Beijum?

'Veel van de ouders die langskomen op de koffie, kloppen later bij Verschuren aan voor hulp als het thuis niet goed gaat. Vaak is dan maar een kleine interventie nodig. Dat voorkomt dat de ouders uiteindelijk bij jeugdzorg terechtkomen. Het CJG is in Beijum ook niet alleen een ontmoetingsplek voor ouders, maar bijvoorbeeld ook voor verloskundigen, huisartsen, GGZ, jongerenwerk en kinderfysiotherapie. De jeugdzorg zit vol kokers en muren tussen instellingen. De manier waarop Verschuren dit CJG heeft opgezet, voorkomt dat al die mensen langs elkaar werken. Het gaat niet alleen om het gebouw, maar vooral om wat je ermee doet. In Beijum is het CJG een centrum voor en door de moeders zelf. Opvoeden doen we namelijk samen.'

› Dit boek is dus een aanrader?

'Absoluut! Het is een makkelijk leesbaar boekje en echt één grote bron van inspiratie.'

› Wie zal dit boek niet willen lezen?

'Mensen die niet geloven in de menselijke maat en die niet geloven dat de zorg voor onze jeugd anders ingericht kan worden. Mensen die het boek van Agnes Kant *De buurt, de schaal van de toekomst* ook maar niks vonden en mensen die niet geloven dat opvoeden een taak van ons allen is.'

 www.evalienverschuren.nl

foto Archief Evalien Verschuren

Evalien Verschuren.

tekst Jola van Dijk

PRIKBORD@SP.NL

Kroonenberg (2)

Ik ben verwonderd over de verbaasde reactie van de heer Van den Berg op het interview van professor Kroonenberg door Jan Marijnissen (Tribune juli-augustus 2013). Zowel de SP als de heer Kroonenberg onderzoeken op kritische wijze allerlei zaken op respectievelijk maatschappelijk en geologisch gebied en zoeken naar eenvoudige en logische antwoorden die voor de hand liggen en ze laten zich niet misleiden door tunnelvisie. Klimaatverandering is een modewoord in de politiek dat werkt als Haarlemmerolie. Zowel de SP als professor Kroonenberg laten zich geen rad voor ogen draaien, maar gaan uit van feiten en baseren daar vervolgens hun aanpak en theorie op. Met behulp van feiten wordt ook de aanpak en theorie van ander getoetst. Waar de heer Van de Berg beweert dat Kroonenbergs boek De Menselijke Maat koren op de molen is van de huidige regering en de neoliberalen, geldt dat voor uitgaven en maatregelen die te maken hebben met het verminderen van CO2-uitstoot die kostbaar zijn voor ondernemers.

Deze maatregelen gelden niet alleen voor ondernemers maar ook voor eenieder. Klimaat is het weer over een periode van dertig jaar en heeft zich altijd gewijzigd. Soms grotere veranderingen en soms kleinere. De mens en de natuur hebben zich altijd moeten aanpassen. De SP en de politiek moeten daar rekening mee houden met name bij invulling van ruimtelijke ordening en bij veiligheidsvragen. Maar er zijn meer omstandigheden waarmee we rekening moeten houden, zoals vulkaanuitbarstingen en aardbevingen. Dat zijn geologische verschijnselen van een gigantische omvang met enorme gevolgen voor ons mensen. Het huidige kabinet neemt besluiten die voor bepaalde groepen mensen rampzalige gevolgen heeft en de SP signaleert dat en mobiliseert haar leden om daar actie tegen te voeren en draagt alternatieven aan. Ook daar is een overeenkomst tussen SP en het boek. Of de schrijver neoliberal is of de neoliberalen steunt blijkt niet uit het interview. Ik vind het terecht dat dit interview in de tribune is geplaatst omdat zowel

de SP als het boek uitgaan van de menselijke maat. Daarom ben ik verwonderd over de reactie van de heer Van den Berg.

Jan Kuyper, Heiloo

Postbodes

De haren rijzen mij te berge van Post.nl. Als je online solliciteert, verschijnt er een regel: 'U krijgt het minimumloon, dit is niet onderhandelbaar!' Tot zover de wet van vraag en aanbod dus. Vervolgens lees je overal wat er misgaat, dat er postzakken gewoon zijn weggepleurd, dat er gebieden zijn waar de post te laat komt, of dat er postbodes zelfs tijdens de hittegolf te lange werkdagen moeten maken door gebrek aan personeel. Maar Post.nl weigert meer personeel te lokken door betere betaling en arbeidsvoorwaarden. Nou, mooie marktwerking!

Rob Hamers, Landgraaf

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomstgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
 plaats en datum : _____ *geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Tribune september 2013

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

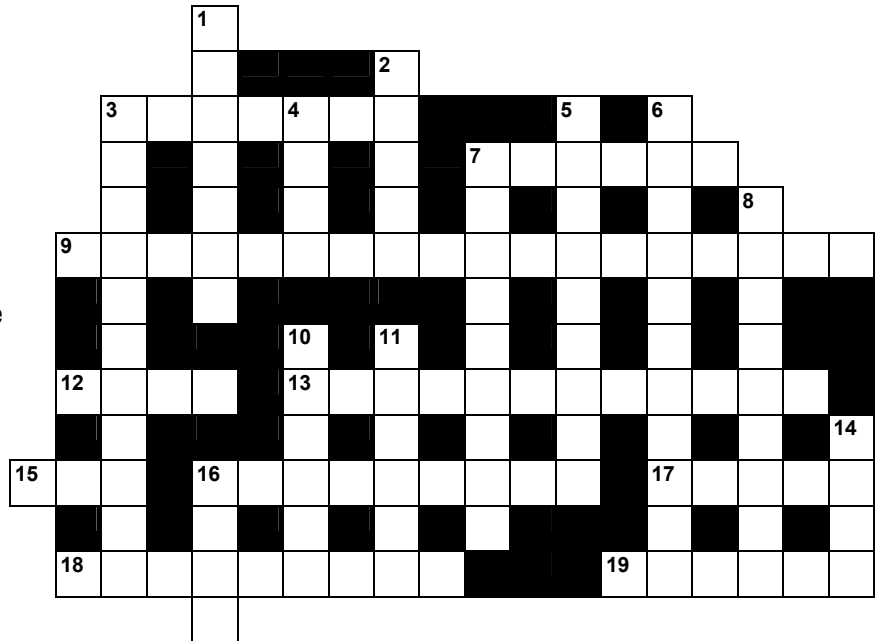
CRYPTOGRAM

Horizontaal

3 Jankende regen. (7) - 7 Gelderse stad behuist louter fauna. (6) - 9 Stuwdam (tijdelijk) energieloos. (18)
 12 Mythologische voetbalclub. (4) - 13 Kolenbrander hitst stoomtreinen en –scheppen op. (12) - 15 Moeilijk rijden hoor als-tie er niet is! (3) - 16 Financieel sanitair met opbeurende werking. (9) - 17 Doorgang in uw computer. (5)
 18 Dit is het einde van de zon! (9) - 19 'Ga je in Tiel een potje uit je dak, mascotte?' (4,2 en 6)

Verticaal

1 Van vloeibaar goud word je bepaald niet slimmer. (4,3 en 7) - 2 Leeft (als) riant, de wrede heerser. (5) - 3 Amoureuus kaartspel. (11) - 4 Bloeiend jong meisje. (4)
 5 Voorwereldlijke wouden zijn rijk aan ijzer. (9)
 6 Gevangenis voor engelen? (11) - 7 Kerstboom is gekocht in kleine supermarkt. (9) - 8 Dat is behoorlijk gevaarlijk als voorgerecht. (5,4) - 10 Zoals het gravend dier: een beetje gezet. (6) - 11 Om het huis te bezetten moet je de code breken. (6) - 14 Als vast er niet aan zit, is het geregeld een boerderij of bed. (4) - 16 Het is al o.k. Maar kan beter. (4)

HOOFDSTAART

Uitleg

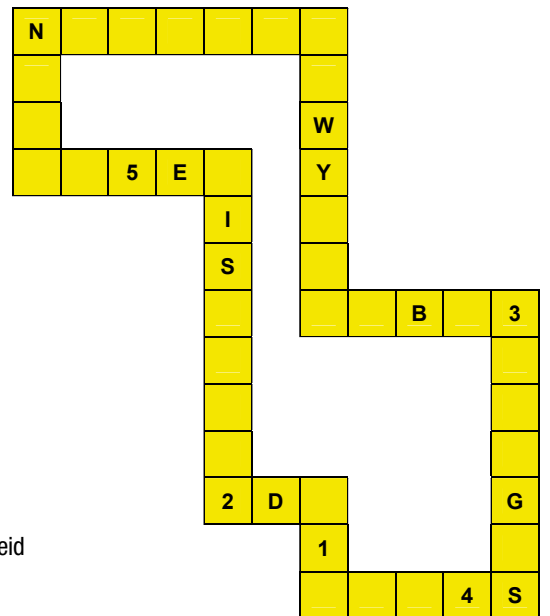
De HoofdStaart bestaat uit a) de Hints, waarbij uit iedere hint steeds een plaatsnaam gevonden moet worden. Deze moet dan ingevuld worden in b) het Diagram (een 'lange ij' is één letter; spaties svp negeren). Er zullen zich twee 'slangen' vormen die beginnen op dezelfde positie (linksboven) en rechtsonder weer samenkomen. Een paar controleletters zijn al ingevuld.

Plaats tot slot de letters die in de genummerde vakjes staan op volgorde (1, 2 etc.) als het Puzzelwoord, dan heeft u de gevraagde oplossing.

Hints

NOOT de hints staan in willekeurige volgorde.

- Gesticht rond 10 v.Chr. door keizer Augustus als Augustoritum; heden nog bekend om haar porcelein.
- Die verfijnde combinatie van Waallucht en Dobbelman die zo'n stad net dat stukje onleefbaarheid gaf wat er nog aan ontbrak.
- Won in 2005 de 'Irish Tidy Towns Competition'.
- Britten vinden het plezierig, hier in Frankrijk.
- P(alindroom).
- 3500 jaar oud, bestreden tot op de dag van vandaag, en met de droom de 'City of Light' te worden.
- 8 km. ten zuiden van Oss (met een knikje).
- Happen in Duitsland!
- Is die stad echt zó 'great' dat ze hem twee keer moesten noemen?

Puzzelwoord				
1	2	3	4	5

OPLOSSINGEN JULI/AUGUSTUS

11	9	1	12	6	10	5	2	3	4	8	7
W	O	O	R	D	S	P	E	L	I	N	G

De winnaar van juli/agustus is Hans Meijers uit Heerlen

Stuur uw oplossing van een of beide puzzels vóór 2 oktober 2013 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

MID ZULLEN ZE NIET KRIJGEN... IK ZAL ME VERDEDIGEN TOT MIJN LAATSTE DRUPPEL BLOED...

MIJN LEVEN IS IN GEVAAR, HET BESTAAN STAAT OP HET SPEL VOOR EEN MEUTE BLOEDDORSTIGE MONSTERS...
AFMAKEN! MAAR DAT MAG NATUURLIJK WEER NIET...

JA, WAANZIN... ZE WILLEN DE WOLF WEER TERUG IN NEDERLAND
EN BĒREN OP DE WEG

NOU, WACHT MAAR TOT ER EEN KIND WORDT AANGEVALLEN
DAN ZIJN DE RAPEN GAAR...
OM MAAR NIET TE SPREKEN VAN AL DIE KIPPEN, SCHAPEN EN GEITJES...

LATEN ZE NAAR OOST-EUROPA GAAN, DAAR VALT NOG WAT TE HALEN DAT HIER VANDAAN KOMT...
ACH JA,... DIE ARME DAMHERTJES... HELEMAAL OP TRANSPORT GEZET OM DAAR TE WORDEN OPGEGETEN DOOR WOLFEN...

NOU JA, HET VALT TOCH WEL MEE... DE KANS DAT EEN WOLF JE GRIJPT IS NET ZO GROOT ALS DE KANS OM DOOR DE BLIKSEM TE WORDEN GETROFFEN

EN DIE ENE WOLF HIER KWAM NIET VER TOT HIJ WERD AANGEREDEEN...
JE WEEET NIET HOEVEEL SUMME WOLFEN ER STEKEM RONDLOPEN DIE NOOIT ONDER EEN AUTO KOMEN...
BOVENDIEN IS HET DE NATUUR... JE DOET ER NIETS TEGEN
BANGMAKERIJ IS HET DE WOLF IS BANGER VOOR DE MENS

O, NEE... DAAR ZIJN ZE

...DE ZORG WORDT NOG MEER UITGEKLEED, DE PREMIE GAAT OMHOOG, DE BTW STIJGT WEER, EIGEN BIJDRAGE HOGER, PENSIOENEN OMLAAG, VERMOGEN VERBODEN VOOR LAGE INKOMENS, ONDERWIJS SLECHTER, STUDEREN DUURDER
KINDEROPVANG GRATIS, MAAR ALLEEN IN DE WOLFENKOOIEN VAN DIERENTUINEN
MINDER KOPKRACHT MEER INFLATIE EN WERKLOOSHEID
KABINET BELEID 2014
ACH, HET IS HUN NATUUR, JE KUNT ER NIETS AAN DOEN
ZIE JE WEL, ZE KOMEN NIET ALLEMAAL ONDER EEN AUTO!